

Suvestinė redakcija nuo 2023-10-31

Įsakymas paskelbtas: TAR 2018-06-11, i. k. 2018-09742

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL REKOMENDACIJŲ DĖL PROJEKTŲ IŠLAIDŲ ATITIKTIES VIDAUS SAUGUMO
FONDO REIKALAVIMAMS PATVIRTINIMO**

2018 m. birželio 11 d. Nr. 1V-426
Vilnius

Vadovaudamasis 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 513/2014, kuriuo kaip Vidaus saugumo fondo dalis nustatoma policijos bendradarbiavimo, nusikalstamumo prevencijos, kovos su juo ir krizių valdymo finansinės paramos priemonė ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2007/125/TVR (OL 2014 L 150, p. 93), 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 515/2014, kuriuo kaip Vidaus saugumo fondo dalis nustatoma išorės sienų ir vizų finansinės paramos priemonė ir panaikinamas Sprendimas Nr. 574/2007/EB (OL 2014 L 150, p. 143), 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 514/2014, kuriuo nustatomos Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo ir policijos bendradarbiavimo, nusikalstamumo prevencijos, kovos su juo ir krizių valdymo finansinės paramos priemonės bendrosios nuostatos (OL 2014 L 150, p. 112), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. rugsėjo 11 d. nutarimo Nr. 826 „Dėl Vidaus saugumo fondo administravimo“ 2 punktu, Vidaus saugumo fondo projektų administravimo ir finansavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2015 m. rugsėjo 3 d. įsakymu Nr. 1V-683 „Dėl Vidaus saugumo fondo projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“:

1. T v i r t i n u Rekomendacijas dėl projektų išlaidų atitikties Vidaus saugumo fondo reikalavimams (pridedama).

2. P a v e d u šio įsakymo vykdymo kontrolę viceministrui, pagal veiklos sritis atsakingam už Europos Sąjungos finansinės paramos lėšų, skirtų Lietuvos Respublikos vidaus saugumo sričiai, administravimą.

Vidaus reikalų ministras

Eimutis Misiūnas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vidaus reikalų ministro
2018 m. birželio 11 d.
įsakymu Nr. 1V-426

REKOMENDACIJOS DĖL PROJEKTŲ IŠLAIDŲ ATITIKTIES VIDAUS SAUGUMO FONDO REIKALAVIMAMS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Vidaus saugumo fondo reikalavimams (toliau – Rekomendacijos) pateikiami reikalavimai ir paaiškinimai dėl Europos Sąjungos (toliau – ES) ir Lietuvos Respublikos (toliau – LR) teisės aktų taikymo, kad vadovaujantis patikimo finansų valdymo principu būtų teisingai nurodomos ir įvertinamos iš LR skiriamų nacionalinės Vidaus saugumo fondo 2014–2020 m. programos finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų finansuojamų projektų (toliau – projektas) tinkamos finansuoti išlaidos.

2. Rekomendacijos parengtos vadovaujantis 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 513/2014, kuriuo kaip Vidaus saugumo fondo dalis nustatoma policijos bendradarbiavimo, nusikalstamumo prevencijos, kovos su juo ir krizių valdymo finansinės paramos priemonė ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2007/125/TVR (OL 2014 L 150, p. 93), (toliau – Reglamentas Nr. 513/2014), 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 515/2014, kuriuo kaip Vidaus saugumo fondo dalis nustatoma išorės sienų ir vizų finansinės paramos priemonė ir panaikinamas Sprendimas Nr. 574/2007/EB (OL 2014 L 150, p. 143) (toliau – Reglamentas Nr. 515/2014), 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 514/2014, kuriuo nustatomos Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo ir policijos bendradarbiavimo, nusikalstamumo prevencijos, kovos su juo ir krizių valdymo finansinės paramos priemonės bendrosios nuostatos (OL 2014 L 150, p. 112) (toliau – Reglamentas Nr. 514/2014), Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant nacionalinę Vidaus saugumo fondo 2014–2020 m. programą, tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2015 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. 1V-60 „Dėl Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant nacionalinę Vidaus saugumo fondo 2014–2020 m. programą, tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tvarkos aprašas), Nacionalinės Vidaus saugumo fondo 2014–2020 m. programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2015 m. rugpjūčio 25 d. įsakymu Nr. 1V-657 „Dėl Nacionalinės Vidaus saugumo fondo 2014–2020 m. programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Programos administravimo taisyklės), ir Vidaus saugumo fondo projektų administravimo ir finansavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2015 m. rugsėjo 3 d. įsakymu Nr. 1V-683 „Dėl Vidaus saugumo fondo projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės).

3. Pagrindinis Rekomendacijų tikslas – padėti įvertinti projektų išlaidų atitiktį Vidaus saugumo fondo (toliau – fondas) finansavimo reikalavimams.

4. Rekomendacijų nuostatomis turi vadovautis:

4.1. pareiškėjai, rengiantys ir teikiantys paraiškas gauti finansavimą iš fondo finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų;

- 4.2. projektų vykdytojai ir projektų partneriai;
- 4.3. projektus administruojantys specialistai, vertinantys projektų paraiškas, tikrinantys prašymus išlaidoms apmokėti, prašymus išlaidoms kompensuoti ar išlaidų deklaracijas (toliau – mokėjimo prašymai), atliekantys projektų patikras vietose ar kitus kontrolės veiksmus.
5. Rekomendacijos netaikomos nustatant iš fondo finansinės paramos lėšų finansuojamos techninės paramos išlaidų tinkamumą finansuoti.
6. Rekomendacijose vartojamos sąvokos:
- 6.1. **Patikimo finansų valdymo principas** – ekonomiškumu, veiksmingumu, efektyvumu ir veiksminga biudžeto vykdymo vidaus kontrole pagrįstas finansų valdymo principas, apibrėžtas 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL 2012 L 298, p. 1) 30–33 straipsniuose.
- 6.2. **Pro rata principas** – principas, pagal kurį projekto tinkamoms finansuoti išlaidoms proporcingai priskiriama tik dalis patirtų tam tikro tipo išlaidų.
- 6.3. **Projektą vykdomasis personalas** – projekto tiesiogines veiklas vykdomieji fiziniai asmenys, su projekto vykdytoju ar partneriu susiję darbo santykiais, jų esmę atitinkančiais santykiais arba dirbantys pagal paslaugų (civilines), taip pat autorines, sutartis ar savanoriškos veiklos sutartis.
- 6.4. **Projekto dalyvis** – tiesioginėse projekto veiklose dalyvaujantis, bet tuo pačiu metu jų neadministruojantis ir nevykdomasis, tiesioginę naudą iš projekto gaunantis fizinis asmuo, kurio dalyvavimo projekto veiklose išlaidos yra numatytos projekto biudžete ir kurį projekto vykdytojas gali įvardyti ir paprašyti pateikti asmens duomenis (išskyrus atvejus, kai projekto dalyvio tapatybė negali būti atskleista dėl slaptumo reikalavimų), reikalingus informacijai apie projekto įgyvendinimą surinkti, bei kurio duomenys yra įtraukiami į projekto sutartyje nustatytus rodiklius.
- 6.5. **Trečioji šalis** – fizinis ar juridinis asmuo, kuris nėra projekto sutarties šalis ar projekto sutarties šalies (juridinio asmens) darbuotojas.
7. Kitos Rekomendacijose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Reglamente Nr. 513/2014, Reglamente Nr. 515/2014, Reglamente Nr. 514/2014, Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tvarkos apraše ir Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse.

II SKYRIUS

BENDRIEJI IŠLAIDŲ TINKAMUMO FINANSUOTI REIKALAVIMAI

8. Bendrieji projektų išlaidoms taikomi reikalavimai nustatyti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių V skyriaus pirmajame skirsnyje.
9. Projekto išlaidų būtinumas, didžiausia leistina tinkamų finansuoti išlaidų suma bei atitiktis bendriesiems atrankos kriterijams nustatomi projekto paraiškos administracinės atitikties ir projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu. Tinkamomis finansuoti laikomos tik tos projektui įgyvendinti reikalingos išlaidos, kurios yra numatytos projekto sutartyje. Išlaidų būtinumas toliau vertinamas projekto įgyvendinimo metu.
10. Išlaidos laikomos realiomis, jei jos pagrįstos apmokėjimo įrodymo ir pagrindimo dokumentais:
- 10.1. išlaidos pagal išankstinio mokėjimo sąskaitas, jeigu išankstinio mokėjimo galimybė yra numatyta sutartyje su prekių tiekėju, paslaugų teikėju ar rangovu; jeigu sutartyje su prekių tiekėju, paslaugų teikėju ar rangovu yra numatyta išankstinio mokėjimo galimybė ir maksimalus išankstinio mokėjimo dydis ar suma bei išmokėjimo terminai, tačiau prievolė teikti išankstinio mokėjimo sąskaitas nenumatyta, išankstinio mokėjimo išlaidų pagrindimo dokumentu laikoma sutartis su prekių tiekėju, paslaugų teikėju ar rangovu; išlaidos teisės aktuose nustatytoms išankstinėms išmokoms laikomos

tinkamomis finansuoti nuo šių išmokų išmokėjimo dienos, pavyzdžiui, avansiniai mokėjimai pagal sutartis su prekių tiekėju, paslaugų teikėju ar rangovu laikomi tinkamomis finansuoti išlaidomis nuo jų išmokėjimo dienos ir gali būti deklaruojami jų mokėjimo data;

10.2. išlaidos darbo užmokesčio avansui ar kitoms teisės aktuose nustatytoms išankstinėms išmokoms nuo šių išlaidų išmokėjimo dienos;

10.3. išankstiniai mokėjimai už tam tikras paslaugas, už kurias negali būti sumokėta po to, kai paslauga suteikiama (pvz., turto draudimas, transporto priemonių draudimas, licencijų, ilgalaikių leidimų įsigijimo ir kitos panašaus pobūdžio paslaugos); šių paslaugų įsigijimo išlaidos gali būti pripažintos tinkamomis finansuoti tik ta apimtimi ir už tą terminą, kuris atitinka projekto išlaidų tinkamumo laikotarpį;

10.4. išlaidos, kurioms taikomas supaprastintas išlaidų apmokėjimas, laikomos realiomis, jeigu jos yra nustatytos vadovaujantis atsakingos ir (ar) įgaliotosios institucijų metodikomis (arba projektų vykdytojų metodikomis, suderintomis su atsakinga ir (ar) įgaliotąja institucijomis).

11. Komandiruotės išlaidos, patirtos užsienio valiuta, įvertinamos finansinės atskaitomybės valiuta (eurais), taikant išvykimo į užsienio valstybę dieną galiojusį valiutos kursą. Jei darbuotojui išmokamas avansas, komandiruotės išlaidos apskaičiuojamos taikant avanso išmokėjimo dieną galiojantį kursą.

12. Sandoriai užsienio valiuta, kai išlaidoms apmokėti taikomas avansavimo ar kompensavimo būdas, gali būti deklaruojami finansinės atskaitomybės valiuta (eurais) taikant sąskaitos apmokėjimo dieną galiojusį valiutos kursą.

III SKYRIUS

NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

13. Netinkamų finansuoti išlaidų sąrašas pateikiamas Reglamento Nr. 514/2014 19 straipsnyje ir Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių V skyriaus antrajame skirsnyje.

14. Detalizuojant netinkamų finansuoti išlaidų sąrašą, netinkamoms finansuoti išlaidoms priskiriama:

14.1. kapitalo grąža, skolos ir skolos aptarnavimo mokesčiai, palūkanos už debetą ir mokėtinos palūkanos;

14.2. išlaidos, kurios padidina projekto sąnaudas, proporcingai nesukurdamos pridėtinės vertės, t. y. netinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos projektui įgyvendinti nebūtinės ir patikimo finansų valdymo principo neatitinkančios išlaidos, pvz., projekto vykdytojo poreikius gerokai viršijančių techninių parametrų gaminių, gaminių su projekto vykdytojai nereikalingomis funkcijomis (už kurias sumokama papildomai) įsigijimo išlaidos, prabangos prekių ar medžiagų įsigijimo išlaidos, skrydžių pirmąją ar verslo klase išlaidos (išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, pvz., kai nėra kitos galimybės), darbo užmokesčio išlaidos asmenims, kurių atliekamos funkcijos nesusijusios su projekto įgyvendinimu, taip pat projekto darbuotojų pramogoms skiriamos išlaidos;

14.3. projekto vykdytojai ar projekto partneriui paskirtos baudos, su administracinėmis, drausminėmis ir kitomis nuobaudomis susijusios išlaidos, delspinigiai ir bylinėjimosi išlaidos (žyminis mokestis ir išlaidos, susijusios su bylos nagrinėjimu);

14.4. rinkos kainas viršijančios išlaidos; įtarusi nepagrįstai dideles išlaidas įgaliotoji institucija ir (arba) atsakinga institucija turi pati ar pasitekusi nepriklausomus kvalifikuotus ekspertus atlikti analizę rinkos kainai nustatyti, o esant įtarimų dėl nepagrįstai didelių kainų įsigyjant prekių ir (ar) paslaugų arba dėl technikos ar įrangos naujumo ir (ar) nusidėvėjimo, atlikti užsakomąją išlaidų skaičiuojamųjų kainų analizę arba technikos ar įrangos naujumo ir (ar) nusidėvėjimo analizę ir,

vadovaudamasi jos rezultatais, priimti sprendimą dėl tinkamų finansuoti išlaidų, t. y. jei atlikusi analizę įgaliotoji institucija ir (arba) atsakinga institucija nustato, kad išlaidos yra nepagrįstai didelės, tinkama finansuoti pripažįstama suma, neviršijanti analizės išvadoje nurodytos konkrečiai investicijai nustatytos didžiausios rinkos kainos; jei pareiškėjas (projekto vykdytojas) per dideles kainas pagrindžia pats pateikdamas išvadą dėl turto vertės, ginčai dėl turto vertės sprendžiami Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatyme nustatyta tvarka; projekto paraiškos administracinės atitikties ir projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu įgaliotoji institucija įvertina paraiškoje planuojamų išlaidų dydžio atitiktį rinkos kainoms; išsamesni paaiškinimai nustatant planuojamas patirti išlaidas pateikiami Rekomendacijų IX skyriuje;

14.5. išlaidos, patirtos vykdant sutartis (ar jų dalį), sudarytas su tarpininkais ar konsultantais, kuriose darbų ar paslaugų kaina siejama su išlaidų dydžiu, nepagrįstu faktine atlikto darbo ar suteiktų paslaugų verte, t. y. netinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos faktine suteiktų paslaugų (atlikto darbo) verte nepagrįstas užmokestis; paslaugos (prekės, darbų) kainodaroje procentine išraiška išreikšta paslaugos (prekės, darbų) kainos sudėtinė dalis (pvz., kelionių agentūros tarpininkavimo mokestis, degalinių taikomi antkainiai degalams, maisto prekių antkainiai parduotuvėse ir kt.) už faktiškai suteiktą paslaugą ar atliktą darbą (pavyzdžiui, prekių atvežimą) yra laikoma tinkamomis finansuoti išlaidomis;

14.6. išlaidos iš LR valstybės biudžeto ar kitų piniginių išteklių, kuriais disponuoja valstybė, ES struktūrinių fondų, kitų ES finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšų ir, kurioms apmokėti, skyrus finansinės paramos lėšas, jos būtų pripažintos tinkamomis finansuoti ir (arba) apmokėtos daugiau nei vieną kartą, t. y. patirtos perkant, nuderėvint ar nuomojantis turtą, produktus, paslaugas ar darbus, taip pat darbo užmokesčio ar kitų išmokų išlaidos, kurios jau buvo deklaruotos Europos Komisijai ar kitai tarptautinei institucijai; siekdamos įvertinti, ar projekto vykdytojo planuojamos įgyvendinti (įgyvendinamos) veiklos ir veiklų įgyvendinimo išlaidos nebus pakartotinai finansuojamos (t. y. ar veiklos nebuvo įgyvendintos ir išlaidos finansuotos pagal kitus įgyvendinamus ar įgyvendintus projektus ir deklaruotos Europos Komisijai arba kitai tarptautinei institucijai), atsakinga ir įgaliotoji institucijos vykdo dvigubo finansavimo prevenciją ir kontrolę (pvz., gali atlikti kryžminę dokumentų patikrą ir kitus veiksmus).

15. Išsamus paaiškinimas dėl netinkamomis finansuoti išlaidomis laikomo pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM), kurį pagal LR teisės aktus galima įtraukti į PVM ataskaitą, net jeigu toks PVM į ataskaitą įtrauktas nebuvo, ir PVM, kurį sumokėjo užsienio apmokestinamasis asmuo (kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatyme), pateikiamas Rekomendacijų IV skyriuje.

16. Atsakinga institucija, planuodama projektus, o įgaliotoji institucija projektų paraiškų vertinimo metu, turi įsitikinti, ar projektai, dėl kurių planuojama sudaryti projektų sutartis, atitiks patikimo finansų valdymo principą, t. y. planuojamos finansuoti veiklos nedubliuos iš viešųjų lėšų (LR valstybės biudžeto ar kitų piniginių išteklių, kuriais disponuoja valstybė, ES struktūrinių fondų, kitų ES finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšų) jau įgyvendintas ar planuojamas finansuoti veiklas, jei toks dubliavimas galėtų reikšti neefektyvų viešųjų lėšų panaudojimą, kad dėl netinkamo planavimo nebus švaistomos viešosios lėšos, pvz., pirmiau finansuojant vienus darbus, paskui kitus, kurie turėtų sugriauti ar perdaryti tai, kas padaryta, ir pan.; vertinant tokių planuojamų finansuoti išlaidų tinkamumą finansuoti turi būti įvertintas jų būtinumas, veiklas planuojančio subjekto įtaka neefektyviam planavimui ir kitos aplinkybės; tinkamai pagrįstais atvejais išlaidos toms pačioms veikloms įgyvendinti gali būti tinkamos finansuoti, pvz., statinio paprastas remontas, jei ankstesnio remonto garantinis laikotarpis yra pasibaigęs, sukurtos duomenų bazės funkcinių galimybių išplėtimas, jei tai padidintų produkto efektyvumą, parengto produkto adaptavimas ar pan.

IV SKYRIUS

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESTIS

17. Projekto vykdytojo ar projekto partnerio sumokamas pirkimo ir (ar) importo PVM laikomas tinkamomis finansuoti išlaidomis tik tuo atveju, jei projekto vykdytojas ar projekto partneris neturi galimybės jo įtraukti į PVM atskaitą, nes:

17.1. įsigijamos prekės ir paslaugos skirtos ne ekonominei veiklai; ekonominė veikla suprantama kaip veikla, kurią vykdant siekiama gauti bet kokių pajamų (neatsižvelgiant į tai, ar ją vykdant siekiama gauti pelno); viešųjų juridinių asmenų veikla, kurią vykdyti šiuos asmenis įpareigoja teisės aktai, nelaikoma ekonomine veikla; tačiau tuo atveju, jeigu vykdoma veikla konkuruoja su kitų asmenų tiekiamomis prekėmis ir (arba) teikiamomis paslaugomis ir ji nelaikytina mažareikšme (nustatant veiklos mažareikšmiškumą, rekomenduojama vadovautis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika, pvz., byla Isle of Wight C-288/07), tokia veikla turėtų būti laikoma ekonomine veikla;

17.2. įsigijamos prekės ir paslaugos yra skirtos PVM neapmokestinamai veiklai vykdyti; PVM neapmokestinamų veiklų sąrašas pateikiamas Pridėtinės vertės mokesčio įstatyme;

17.3. sumokėtas pirkimo ir (ar) importo PVM neatskaitomas pagal Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 62 straipsnio nuostatas (pramogoms ir reprezentacijai tenkantis pirkimo ir (ar) importo PVM, už kitą asmenį sumokėtas PVM, PVM už keleivių vežimo lengvaisiais automobiliais paslauga).

18. Projekto vykdytojo ar projekto partnerio sumokamas pirkimo ir (ar) importo PVM laikomas netinkamomis finansuoti išlaidomis tuo atveju, jei projekto vykdytojas ar projekto partneris turi galimybę jį įtraukti į PVM atskaitą, nes įsigijamos prekės ir paslaugos skirtos asmens vykdomam PVM apmokestinamam prekių tiekimui ir (arba) paslaugų teikimui (Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 58 straipsnio 1 dalis). Pirkimo ir (arba) importo PVM priskyrimas tinkamoms ar netinkamoms finansuoti išlaidoms nepriklauso nuo to, ar projekto vykdytojas (partneris) yra PVM mokėtojas, t. y. nesvarbu, ar konkretus projekto vykdytojas (partneris) faktiškai pasinaudos teise į PVM atskaitą.

19. Jei projekto metu sukurtas rezultatas bus naudojamas tiek PVM apmokestinamai, tiek PVM neapmokestinamai veiklai vykdyti, laikoma, kad bus vykdoma mišri veikla. Tokiu atveju tik dalis sumokėto pirkimo ir (arba) importo PVM gali būti įtraukiama į PVM atskaitą. Vykdomą mišrią veiklą:

19.1. tinkamomis finansuoti PVM išlaidomis laikoma pirkimo ir (ar) importo PVM dalis, kurios nėra galimybės įtraukti į PVM atskaitą, jei įmanoma ją tiksliai nustatyti;

19.2. netinkamomis finansuoti PVM išlaidomis laikoma:

19.2.1. atskaitomo pirkimo ir (ar) importo PVM dalis, kurią galima tiksliai nustatyti;

19.2.2. visas pirkimo ir (ar) importo PVM, kai neįmanoma tiksliai nustatyti neatskaitomos sumokėto PVM dalies.

20. Esant tokiai projekto struktūrai, kai projekto vykdytojas teisės į PVM atskaitą neįgyja, tačiau PVM atskaita galėtų pasinaudoti projekto partneris, būtina atsižvelgti į konsoliduotą projekto vykdytojo ir projekto partnerio veiklą. PVM finansavimo klausimas negali priklausyti nuo projekto struktūros. Jei įmanoma tokia projekto įgyvendinimo struktūra, pagal kurią PVM yra atskaitomas, PVM turėtų būti laikomas netinkamu finansuoti (pvz., kai įgyvendinant projektą PVM apmokestinamai veiklai vykdyti sukurama infrastruktūra, kurią pirkimo PVM sumokėjęs projekto vykdytojas perduos projekto partneriui, kuris projekto įgyvendinimo metu pirkimo ir (ar) importo PVM nesumokėjo).

21. Esant galimybei pakeisti projekto įgyvendinimo struktūrą, PVM neturėtų būti pripažintas tinkamu finansuoti. Išimtiniais atvejais, jeigu dėl pagrįstų priežasčių (pvz., rangos sutartis negali būti pakeista, nes tai prieštarautų Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis)

pakeisti projekto įgyvendinimo struktūros neįmanoma arba būtų ekonomiškai neracionalu (išlaidos padidėtų daugiau, nei būtų įmanoma atskaityti PVM), PVM galėtų būti pripažintas tinkamu finansuoti.

22. Jei projekto vykdytojas ar projekto partneris projekto įgyvendinimo metu arba pasibaigus projektui įgyja teisę į PVM atskaitą ir turi galimybę susigrąžinti iš projekto lėšų sumokėtą PVM, net jei tokia galimybė nepasinaudoja, iš projekto lėšų sumokėtas PVM pripažįstamas netinkamu finansuoti.

23. Projekto vykdytojas privalo informuoti atsakingą ir įgaliojamą institucijas, kad jis arba projekto partneris įgijo teisę į PVM atskaitą ir turi galimybę susigrąžinti iš projekto lėšų sumokėtą PVM, net jei tokia galimybė nepasinaudojo, ir sugrąžinti netinkamą finansuoti PVM Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse nustatyta tvarka.

24. Netinkamomis finansuoti išlaidomis taip pat laikomas PVM, kurį sumoka užsienio apmokestinamasis asmuo, kaip apibrėžta Pridėtinės vertės mokesčio įstatyme. Netinkamomis finansuoti išlaidomis taip pat laikomas projekto įgyvendinimo metu arba pasibaigus projektui iš projekto lėšų užsienyje sumokėtas LR apmokestinamojo asmens PVM, kurį LR apmokestinamasis asmuo susigrąžino pasinaudodamas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Elektroninių prašymų priėmimo sistema (EPRIS). Apie tokią aplinkybę projekto vykdytojas privalo nedelsdamas informuoti atsakingą ir įgaliojamą institucijas.

V SKYRIUS

DIDŽIAUSIA TINKAMŲ FINANSUOTI IŠLAIDŲ SUMA IR PROJEKTO PAJAMOS

25. Didžiausia projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma ir didžiausias leistinas projektui skirti finansavimo lėšų dydis (įvertinus projekto vykdytojo (kartu su projekto partneriais) tinkamoms finansuoti išlaidoms apmokėti skiriamą nuosavą įnašą, jeigu taikoma) nustatomi projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu ir įrašomi į projekto sutartį. Didžiausia galima projektui skirtų finansavimo lėšų suma gali būti išmokėta projekto vykdytojui, jeigu jis laiku ir nepažeisdamas projekto sutarties reikalavimų įgyvendina projektą ir tinkamai pagrindžia išlaidas.

26. Vertinant projekto tinkamumą finansuoti, vadovaujantis projekto paraiškoje pateikta informacija, taip pat įvertinama, ar įgyvendinant projektą neplanuojama gauti pajamų.

27. Projekto vykdytojo gautos netesybos (bauda, delspinigiai) iš trečiųjų šalių, kurios kompensuoja projekto vykdytojo patirtą žalą dėl trečiųjų šalių įsipareigojimų neįvykdymo ar netinkamo įvykdymo, nėra laikomos projekto pajamomis ir nesumažina projekto tinkamų finansuoti išlaidų sumos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1V-689](#), 2023-10-30, paskelbta TAR 2023-10-30, i. k. 2023-21142

28. Projekto pajamomis taip pat nėra laikomos projekto vykdytojo dėl supaprastintai apmokamų išlaidų sutaupytos lėšos.

VI SKYRIUS

PROJEKTO IŠLAIDŲ APSKAITA, DOKUMENTŲ RENGIMAS IR SAUGOJIMAS

29. Projekto išlaidų apskaita turi būti vykdoma skaidriai, sąžiningai ir teisingai, atsižvelgiant į projekto sutarties, sutarčių su projekto partneriais, ES ir LR teisės aktų, reglamentuojančių apskaitą, reikalavimus. Visi su projektu susiję ūkiniai įvykiai ir ūkinės operacijos

turi būti registruojami projekto vykdytojo ar projekto partnerio apskaitoje bei pagrįsti apskaitos dokumentais.

30. Projekto vykdytojas kredito įstaigoje turi turėti atskirą sąskaitą projektui skiriamo finansavimo lėšoms tvarkyti, jeigu numatoma išmokėti avansą projektui finansuoti ir (ar) projekto išlaidoms taikyti sąskaitų apmokėjimo būdą. Jeigu pasikeičia projekto sutartyje nurodytos projekto sąskaitos duomenys, projekto vykdytojas privalo ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo duomenų pasikeitimo apie tai elektroniniu paštu pranešti atsakingai ir įgaliotajai institucijoms. Jei projekto vykdytojas neįvykdo šios pareigos arba projekto sąskaitos duomenys pasikeičia po to, kai atsakinga ar įgaliotoji institucija išnagrinėja prašymą lėšoms išmokėti, prašymą išlaidoms apmokėti ar prašymą išlaidoms kompensuoti, ir projekto finansinės paramos lėšos yra pervedamos į ankstesnę projekto sąskaitą, toks projekto finansinės paramos lėšų pervedimas yra laikomas tinkamu ir visa atsakomybė dėl tokio projekto finansavimo lėšų pervedimo tenka projekto vykdytojui.

31. Su projektu susijusios operacijos yra laikomos projekto vykdytojo arba projekto partnerio bendros apskaitos sudėtine dalimi. Projekto vykdytojas ir projekto partneris projekto įgyvendinimo metu privalo užtikrinti tinkamą projekto išlaidų finansinės apskaitos atskyrimą nuo projekto vykdytojo arba projekto partnerio bendros finansinės apskaitos. Su projektu susiję finansinės apskaitos įrašai turi būti lengvai atskiriami nuo kitų įprastinių operacijų arba su kitais vykdomais projektais susijusių operacijų. Projekto operacijų apskaitai tvarkyti rekomenduojama naudoti atskiras sąskaitų plano subsąskaitas arba kitaip atskirti operacijas, pvz., naudojant kodavimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1V-689](#), 2023-10-30, paskelbta TAR 2023-10-30, i. k. 2023-21142

32. Su projektu susijusių išlaidų ar pinigų judėjimo apskaitai tvarkyti rekomenduojama naudoti dvejybinių įrašų. Projekto vykdytojai ar projekto partneriai, kurie pagal LR teisės aktus dvejybinio įrašo naudoti neprivalo, gali apskaitą tvarkyti įprasta tvarka.

33. Jeigu projekto išlaidoms ar jų daliai taikomas supaprastintas išlaidų apmokėjimas, projekto vykdytojas ar projekto partneris šių išlaidų finansinę apskaitą tvarko vadovaudamasis ES ir LR teisės aktais, reglamentuojančiais finansinę apskaitą, tačiau mokėjimo prašymuose nurodomą tinkamą finansuoti išlaidų sumą apskaičiuoja pagal projekto sutartyje nustatytus supaprastintai apmokamų išlaidų (įkainių, sumų, normų) dydžius.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1V-689](#), 2023-10-30, paskelbta TAR 2023-10-30, i. k. 2023-21142

34. Atsakingai ir įgaliotajai institucijoms pateikiamos projekto tinkamų finansuoti išlaidų pagrindimo dokumentų ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų (toliau – išlaidų patvirtinimo dokumentų) kopijos neprivalo būti tvirtinamos. Projekto vykdytojas ar projekto partneris neprivalo pasirašyti paslaugų teikėjo, prekių tiekėjo ar rangovo sąskaitų, kurių kopijos teikiamos atsakingai ir įgaliotajai institucijoms, tačiau privalo jas patikrinti.

35. Jeigu kaip išlaidų patvirtinimo dokumentai teikiamos projekto vykdytojo ar projekto partnerio parengtos (užpildytos) pažymos, jos turi būti pasirašytos projekto vykdytojo ar projekto partnerio vadovų arba jų įgaliotų asmenų. Pažymose užtenka nurodyti išlaidų patvirtinimo dokumentų numerius ir datą (jeigu taikoma), o pačių dokumentų pateikti nereikia, jeigu atsakinga ir įgaliotoji institucija nenurodo kitaip.

35¹. Tarpusavio skolų užskaitymo aktas gali būti laikomas išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentu tik tuo atveju, kai užskaita yra abipusė, t. y. kai užskaitos aktą pasirašo ir projekto vykdytojas ar projekto partneris, ir prekių tiekėjas, paslaugų teikėjas ar rangovas (toliau – šalys). Tarpusavio skolų užskaitymo aktu dengiamos išlaidos turi būti įtrauktos į finansinę apskaitą, o užskaitymo aktas turi turėti visus privalomus apskaitos dokumentams taikomus rekvizitus (Lietuvos

Respublikos finansinės apskaitos įstatymo 7 straipsnio 1 dalis), pvz., turi būti nurodyta akto pasirašymo data, atsiskaitančių šalių rekvizitai, užskaitoma išlaidų suma, sąskaita (-os) faktūra (-os), pagal kurią (-ias) patirtos išlaidos užskaitomos, arba kodėl tam tikra suma nepervedama prekių tiekėjui, paslaugų teikėjui ar rangovui (netesybos) ir kt.

Papildyta punktu:

Nr. [1V-328](#), 2021-04-15, paskelbta TAR 2021-04-16, i. k. 2021-07907

Punkto pakeitimai:

Nr. [1V-689](#), 2023-10-30, paskelbta TAR 2023-10-30, i. k. 2023-21142

36. Jeigu tik dalis patiriamų išlaidų yra susijusi su projektu, ši dalis privalo būti aiškiai ir argumentuotai nustatyta kaip faktinis dydis arba taikant *pro rata* principą. Norėdamas taikyti *pro rata* principą, pareiškėjas ar projekto vykdytojas arba projekto partneris įgaliotajai institucijai turi pateikti išlaidų *pro rata* principo metodiką ir nurodyti, kad netinkamų finansuoti išlaidų dalis bus apmokėta kitomis nei projektui skirtu finansavimo lėšomis.

37. Visi su projekto įgyvendinimu susiję dokumentai turi būti saugomi Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių X skyriuje nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS SUPAPRASTINTAI APMOKAMOS IŠLAIDOS

PIRMASIS SKIRSNIS BENDRIEJI SUPAPRASTINTO IŠLAIDŲ APMOKĖJIMO PRINCIPAI

38. Išlaidos supaprastintai gali būti apmokamos tik tais atvejais, jeigu galimybė išlaidas apmokėti supaprastintai yra nustatyta projekto sutartyje, aiškiai nurodant jų taikymo sritį.

39. Projekto ar atskirų jo veiklų išlaidos negali būti apmokamos supaprastintai, jei projektas įgyvendinamas tik vykdant viešuosius pirkimus. Jei viešuosiuose pirkimuose apsiribojama tam tikromis išlaidų kategorijomis, kitos tinkamos finansuoti projekto išlaidos gali būti apmokamos taikant fiksuotuosius įkainius, fiksuotąsias sumas ar fiksuotąsias normas.

1 pavyzdys:

Fiksuotasis valandinis mokymo įkainio dydis, kuris susideda iš lektorių darbo užmokesčio, patalpų išlaikymo ar nuomos, mokymo priemonių įsigijimo ir panašių išlaidų, gali būti nustatomas ir taikomas tuo atveju, jeigu mokymą organizuoja ir vykdo projekto vykdytojo ar projekto partnerio darbuotojai, t. y. jeigu nėra perkamas visas mokymo teikimo ir organizavimo paslaugos paketas. Tačiau į fiksuotojo įkainio dydį gali būti įskaičiuotos tam tikrų prekių ar paslaugų įsigijimo išlaidos (pvz., mokymo patalpų nuomos paslaugų, turimų patalpų valymo ir priežiūros paslaugų ir pan. išlaidos).

2 pavyzdys:

Fiksuotoji suma gali būti nustatoma ir taikoma apskaičiuojant renginio, už kurio organizavimą (dalyvių kvietimą, registravimą, programos rengimą, atskirų pirkimų (renginio patalpų nuomos, dalyvių maitinimo ir pan.) vykdymą ir kitas organizacines veiklas) yra atsakingas pats projekto vykdytojas, t. y. dėl viso renginio organizavimo nėra sudaroma sutartis su paslaugos teikėju perkant renginio organizavimo paslaugų paketą, išlaidas.

40. Galimybė taikyti konkretų fiksuotosios normos dydį ir netiesioginių išlaidų rūšys, kurioms taikoma fiksuotoji norma (-os), nustatytos įgaliotosios institucijos parengtoje ir su atsakinga institucija suderintoje fiksuotos normos taikymo metodikoje.

41. Tos pačios išlaidos negali būti apmokamos daugiau negu vieną kartą pagal skirtingus supaprastinto išlaidų apmokėjimo būdus, t. y. jie negali būti taikomi toms pačioms išlaidoms.

42. Kai išlaidos apmokamos supaprastintai, projekto vykdytojas įgaliotajai institucijai neteikia išlaidų patvirtinimo dokumentų kopijų (išskyrus atvejus, kai šių dokumentų reikia kiekybinio rezultato pasiekimui ir (ar) projekto (veiklos) ar jo dalies įgyvendinimui įrodyti).

43. Jeigu projekto vykdytojo ar projekto partnerio faktiškai patirtos išlaidos yra didesnės už apskaičiuotas taikant nustatytas fiksuotąsias normas, fiksuotuosius įkainius ar fiksuotąsias sumas, skirtumas yra apmokamas iš projekto vykdytojo nuosavų lėšų.

44. Jeigu projekto vykdytojas ar projekto partneris nepanaudoja visų lėšų, gautų pagal fiksuotąją normą, fiksuotuosius įkainius ar fiksuotąsias sumas, lėšų likutį jis gali panaudoti kitoms projekto išlaidoms apmokėti, jei jos nėra apmokamos iš kitų projektui skirtų lėšų. Atlikdamas šiuos veiksmus projekto vykdytojas (projekto partneris) privalo laikytis projekto sutarties ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių projekto vykdytojo finansinę apskaitą. Projekto vykdytojas taip pat turi teisę, suderinęs su įgaliotąja institucija, grąžinti lėšas (ar jų dalį), kurios buvo gautos supaprastintai apmokant išlaidas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1V-689](#), 2023-10-30, paskelbta TAR 2023-10-30, i. k. 2023-21142

ANTRASIS SKIRSNIS

FIKSUOTŲJŲ ĮKAINIŲ IR FIKSUOTŲJŲ SUMŲ TAIKYMAS

45. Fiksuotieji įkainiai ar fiksuotosios sumos negali būti nustatomi ir taikomi, jei konkreti projekto veikla bus įgyvendinama atliekant viešąjį pirkimą.

46. Fiksuotieji įkainiai ir fiksuotosios sumos negali būti nustatomi išlaidų kategorijoje „Netiesioginės išlaidos“.

47. Jeigu fiksuotųjų įkainių ar fiksuotųjų sumų dydžiai yra iš anksto nustatyti ir taikytini teikiamam projektui, pareiškėjas projekto biudžete nustato maksimalius šių įkainių ar sumų dydžius, nurodydamas:

47.1. fiksuotojo įkainio ar fiksuotosios sumos pavadinimą pagal išlaidų tipą (pvz., darbo užmokesčio išlaidų fiksuotasis įkainis);

47.2. biudžeto išlaidų kategorijas, kurioms taikomi fiksuotieji įkainiai ar fiksuotosios sumos;

47.3. fiksuotųjų įkainių kiekybinio rezultato matavimo vienetą;

47.4. taikant fiksuotąsias sumas – reikalaujamą pasiekti veiklos įgyvendinimo rezultatą (gali būti apibūdintas vienu ar keletu požymių);

47.5. nuorodą į teisės aktą (-us) ar atlikto tyrimo rezultatus, kuriais remiantis nustatomas fiksuotojo įkainio ar fiksuotosios sumos dydis.

48. Pareiškėjas prie projekto paraiškos turi pridėti dokumentus, kuriais įrodomas fiksuotojo įkainio kiekybinio rezultato pasiekimas ar projekto veiklos įgyvendinimas taikant fiksuotąją sumą.

1 pavyzdys:

Dokumentai, kuriais įrodomas fiksuotojo darbo užmokesčio įkainio kiekybinio rezultato pasiekimas: 1) dokumentinis įrodymas apie asmenų įgyvendinant projektą išdirbtą valandų skaičių – nustatytos formos suvestinė pažyma, kurioje nurodoma darbuotojo vardas, pavardė, pareigybė, per ataskaitinį laikotarpį dirbtų valandų skaičius; 2) dokumentai, kuriuose nustatomos asmens darbo funkcijos, pavyzdžiui, darbo sutartys arba jų išrašai, projekto vykdytojo ar partnerio vadovo įsakymas ar potvarkis dėl darbuotojų paskyrimo dirbti prie projekto (jeigu taikoma organizacijoje (įmonėje, įstaigoje), kuriame turėtų būti nurodytos darbuotojo pareigos įgyvendinant projektą, projekto numeris ir (arba) pavadinimas, darbo prie projekto trukmė.

2 pavyzdys:

Dokumentai, kuriais įrodomas projekto mokymų pravedimas taikant fiksuotąją sumą: 1) mokymų programa, kurioje nurodyta mokymų data ir vieta, dienotvarkė; 2) dalyvių sąrašas, nurodant dalyvio vardą, pavardę, kontaktinę informaciją, su dalyvio parašu; 3) ne mažiau kaip 1 mokymų nuotrauka, kurioje užfiksuoti mokymo dalyviai ir pranešėjas (-ai).

49. Jeigu fiksuotųjų įkainių ar fiksuotųjų sumų dydžiai nustatomi atskirai kiekvienam projektui (gali būti taikoma, kai nacionalinės fondo programos veiksmų įgyvendinimo plane iš fondo skiriama lėšų dalis neviršija 100 000,00 Eur) paraiškos administracinės atitikties ir projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu vadovaujantis pareiškėjo pateiktais duomenimis, kurie yra patikimi ir gali būti patikrinami, projektų paraiškų vertinimo ataskaitoje turi būti nurodomas fiksuotojo įkainio matavimo vienetas ar fiksuotosios sumos veiklos įgyvendinimo rezultatas bei dokumentai, reikalingi šiam rezultatui pagrįsti.

50. Paraiškoje ir (ar) projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu nustatyti projekto fiksuotųjų įkainių ar fiksuotųjų sumų dydžiai perkeliama į projekto sutartį ir nesikeičia projekto įgyvendinimo metu, išskyrus atvejus, jeigu pasikeičia jų taikymą reglamentuojantys teisės aktai. Tokiu atveju naujai nustatyti fiksuotųjų įkainių ar fiksuotųjų sumų dydžiai taikomi nuo teisės akto pakeitimo įsigaliojimo dienos.

51. Išlaidos pagal fiksuotuosius įkainius pripažįstamos tinkamomis finansuoti proporcingai pasiektiems kiekybiniais rezultatams.

52. Išlaidos pagal fiksuotąją sumą pripažįstamos tinkamomis finansuoti visos apimties tuo atveju, jei projekto vykdytojas pasiekia projekto sutartyje nurodytą veiklos įgyvendinimo rezultatą. Priešingu atveju visos išlaidos pagal fiksuotąją sumą nėra tinkamos finansuoti.

53. Vieno projekto fiksuotoji suma ar fiksuotosios sumos negali viršyti 50 000,00 Eur.

54. Esant galimybei, jeigu įmanoma nustatyti kiekybinio rezultato matavimo vieneta, rekomenduojama taikyti fiksuotuosius įkainius, nes taikant fiksuotąsias sumas rizika, kad visos supaprastintai apmokamos išlaidos bus pripažintos netinkamomis finansuoti (negalimas proporcingas iš dalies pasiektų rezultatų apmokėjimas taikant fiksuotąją sumą), yra didesnė. Nesant galimybės taikyti fiksuotųjų įkainių, rekomenduojama vietoj vienos projekto fiksuotosios sumos numatyti keletą mažesnių fiksuotųjų sumų.

55. Jeigu projekto vykdytojas deklaruoja mažesnę, negu planuota, fiksuotojo įkainio matavimo vienetų skaičių arba mažiau fiksuotosios sumos veiklos vienetų, t. y. patiria mažiau, negu planuota, išlaidų, apmokamų taikant fiksuotuosius įkainius arba fiksuotąsias sumas, sutaupytos lėšos gali būti perkeliama į kitas projekto biudžeto eilutes ar kategorijas, keičiant projekto sutartį projekto sutartyje nustatyta tvarka.

56. Projekto sutartyje nustatytas fiksuotojo įkainio matavimo vienetų skaičius ar fiksuotosios sumos veiklos vienetų skaičius gali būti padidintas sutaupytas lėšas perkeliant iš kitų biudžeto eilučių (kategorijų) keičiant projekto sutartį projekto sutartyje nustatyta tvarka.

VIII SKYRIUS

TINKAMOS FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDŲ KATEGORIJOS

57. Tinkamos finansuoti projekto išlaidos priskiriamos nustatytoms biudžeto išlaidų kategorijoms, nurodytoms Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 1 priede nustatytos projekto paraiškos formos (toliau – projekto paraiška) 10 punkte. Projekto biudžete kiekvienos veiklos, nurodytos projekto paraiškos 9 punkte, kiekvienam tinkamų finansuoti išlaidų tipui įterpiama atskira

eilutė, kurioje rekomenduojama nurodyti tinkamas finansuoti išlaidas pagal projekto tinkamų finansuoti išlaidų tipus.

58. Vienai biudžeto išlaidų kategorijai gali būti priskirtos skirtingų tipų išlaidos (išlaidų tipų aprašymas pateikiamas Rekomendacijų IX skyriuje), reikalingos konkrečiam rezultato rodikliui pasiekti. Projekto biudžeto išlaidų kategorijų aprašymas pateikiamas 1 lentelėje.

1 lentelė. Projekto biudžeto išlaidų kategorijų aprašymas

Biudžeto išlaidų kategorijos pavadinimas	Pagal biudžeto išlaidų kategoriją tinkamos finansuoti projekto išlaidos	Komentaras
1. Tiesioginės išlaidos		
1.1. Išlaidos personalui (darbo užmokestis ir kt. išlaidos)	Projekto tiesioginių veiklų, kurių išlaidos nepriskirtos 1.3 ir 1.4 biudžeto išlaidų kategorijoms, vykdymo išlaidos: ➤ projektą vykdančio personalo darbo užmokesčio ir atlygio projektą vykdančioms fiziniams asmenims pagal paslaugų (civilines), autorines ar kitas sutartis išlaidos; ➤ projektą vykdančio personalo komandiruočių ir kelionių išlaidos; Specialios tranzito schemos projekto, išskyrus papildomos veiklos sąnaudų projektus, vykdymo išlaidos: ➤ projekto veiklas vykdančio personalo darbo užmokesčio išlaidos;	
1.2. Kelionių ir pragyvenimo išlaidos	➤ Personalo mokymo projekte mokymuose dalyvaujančių asmenų komandiruočių, pragyvenimo ir kelionės išlaidos.	Lektoriai negali būti laikomi mokymų dalyviais.
1.3. Įranga ¹	➤ Kompiuterinės technikos, programinės įrangos, kitos įrangos, įrenginių, baldų ir kito ilgalaikio turto įsigijimo išlaidos (įskaitant jų transportavimo, projektavimo, sumontavimo, vietos (aikštelės) paruošimo, instaliavimo,	Priskiriama projekto pirkimų išlaidoms.

¹ Įranga ir įrenginiais laikomas toks kilnojamasis materialusis turtas, naudojamas veiklai vykdyti, kaip kilnojami ar stacionarūs daiktai, darbui reikalingi įrankiai, mechanizmai, aparatūra ar prietaisų komplektas, jei tenkinamos visos šios sąlygos: naudojant pagal paskirtį, jo naudojimo laikas, įskaitant priežiūros ir techninės priežiūros laiką, yra ilgesnis nei vieni metai, išskyrus trumpalaikį turtą; naudojamas jis išlaiko savo pradinę formą ir išvaizdą; jį sugadinus, pametus kai kurias dalis ar joms susidėvėjus, jį tikslingiau taisyti nei keisti visiškai nauju; jis nepraranda savo tapatumo (galimybės atlikti funkcijas) net ir sujungtas į kitą sudėtingesnę vienetą.

Biudžeto išlaidų kategorijos pavadinimas	Pagal biudžeto išlaidų kategoriją tinkamos finansuoti projekto išlaidos	Komentaras
	paruošimo naudoti, išbandymo, apmokymo naudotis, saugos instruktazo, techninės priežiūros ir susijusias išlaidas), taip pat programinės įrangos kūrimo, informacinių sistemų kūrimo ir (ar) modernizavimo išlaidos (įskaitant informacinių sistemų projektavimo, techninės priežiūros ir kitas susijusias išlaidas); ➤ tikslinių transporto priemonių pirkimo ir nuomos išlaidos.	
1.4. Nekilnojamasis turtas	➤ Statybos, rekonstravimo, remonto, išankstinių darbų (pvz., sklypo paruošimo), griovimo ir kitų darbų išlaidos ir su šių veiklų vykdymu susijusios darbo užmokesčio bei komandiruočių išlaidos; ➤ projektavimo, kadastrinių ir geodezinių matavimų, statybinių tyrinėjimų, techninės priežiūros ir projekto vykdymo priežiūros, ekspertizių ir kitos susijusios išlaidos; ➤ statybos leidimo dokumentų parengimo išlaidos, sukurto turto draudimo išlaidos, pastato (statinio) inventorizacijos ir teisinės registracijos išlaidos ir pan.	Projekto pirkimų išlaidoms priskiriamos tos šios kategorijos išlaidos, kurios patiriamos perkant prekių, paslaugų ar darbų iš išorės prekių tiekėjų, paslaugų teikėjų ar rangovų pagal tas projekto veiklas, kurias visiškai įgyvendina prekių tiekėjai, paslaugų teikėjai ar rangovai.
1.5. Išlaidos ekspertams	➤ Teisinių konsultacijų, notaro paslaugų, techninių ir finansų ekspertų išlaidos, jei jos būtinos projekto veiklai vykdyti.	
1.6. Kitos išlaidos (kurios nepatenka į pirmiau minėtas kategorijas)	1.6.1. Projekto vykdymas: ➤ mokymo paslaugų pirkimo išlaidos; ➤ galimybių studijos, tyrimų, studijų, metodikų rengimo, mokymų ir renginių organizavimo ir vykdymo, leidybos ir panašios išlaidos; ➤ mokymo ir ugdymo priemonių bei kito trumpalaikio turto, išskyrus trumpalaikiam turtui priskiriamus	Projekto pirkimų išlaidoms priskiriamos tos šios kategorijos išlaidos, kurios patiriamos perkant prekių ir paslaugų iš išorės prekių tiekėjų ir paslaugų teikėjų pagal tas projekto veiklas, kurias visiškai įgyvendina prekių tiekėjai, paslaugų teikėjai ar rangovai.

Biudžeto išlaidų kategorijos pavadinimas	Pagal biudžeto išlaidų kategoriją tinkamos finansuoti projekto išlaidos	Komentaras
	baldus, įrangą ir įrenginius², pirkimo ir nuomos išlaidos, įrangos nuomos išlaidos; ➤ projekto veikloms vykdyti (įskaitant projekto dalyvių apgyvendinimą) reikalingų transporto priemonių, patalpų eksploatavimo (komunalinių, ryšio paslaugų ir pan.) išlaidos; ➤ kitos projekto veikloms įvykdyti būtinos išlaidos. 1.6.2. Informavimo ir viešinimo apie projektą vykdymo išlaidos: ➤ išlaidos privalomoms informavimo apie projektą veikloms, kurios nurodytos fondo visuomenės informavimo ir viešinimo gairėse (https://www.cpva.lt/lt/veikla/paramos-administravimas/vidaus-saugumo-fondas-re5d/viesinimas_571.html); ➤ išlaidos kitoms informavimo apie projektą veikloms, su projekto pristatymu susijusios reprezentacinės išlaidos (išskyrus išlaidas alkoholiui ir tabakui) ir pan.; ➤ projektą vykdančių asmenų ir projekto dalyvių komandiruočių, kelionių, dalyvavimo renginiuose ir pan. išlaidos, susijusios su informavimo apie projektą veiklų vykdymu. 1.6.3. Kitos išlaidos, tiesiogiai susijusios su bendram ES finansavimui taikomais reikalavimais: ➤ Projekto vertinimo, vertimų išlaidos ir pan.	Jei privalomo informavimo apie projektą priemonės perkamos kartu su kitais darbais, paslaugomis ar prekėmis (pvz., jei perkant statybos darbus kartu perkamas ir informacinių stendų įrengimas), tokios išlaidos gali būti priskirtos ir kitoms biudžeto išlaidų kategorijoms. Konfidencialaus pobūdžio informacija, kai ji susijusi su saugumu, viešąja tvarka, nusikalstamų veikų tyrimu ir asmens duomenų apsauga, negali būti skelbiama viešai.
1.7. Papildomos veiklos	➤ Išlaidos, kurios tiesiogiai atsiranda	Plačiau žr. Rekomendacijų

² Įrangos, įrenginių, baldų detalės ir priedai (trumpalaikis turtas), kurie naudojami išlaiko savo pradinę formą ir išvaizdą, gali būti priskiriami 3 biudžeto išlaidų kategorijai arba, jei iš projekto lėšų neperkama įranga, įrenginiai ir baldai, gali būti priskiriami 6 biudžeto išlaidų kategorijai.

Biudžeto išlaidų kategorijos pavadinimas	Pagal biudžeto išlaidų kategoriją tinkamos finansuoti projekto išlaidos	Komentaras
sąnaudos	dėl konkrečių Specialios tranzito schemos vykdymo reikalavimų (išskyrus investicijų į infrastruktūrą ir mokymų išlaidas).	IX skyriaus septintojo skirsnio 118 punktą.
1.7.1. Programą konkrečiai vykdančio personalo darbo užmokestis	➤ Specialią tranzito schemą vykdančio personalo atlyginimai.	Apskaičiuojant su projekto įgyvendinimu susijusias išlaidas personalui bei nustatant visos darbo dienos ekvivalentų skaičių reikėtų vadovautis patvirtintais metiniais vidutinio mėnesio darbo dienų ir vidutinio mėnesio darbo valandų skaičiais, tų metų, už kuriuos skaičiuojamas ekvivalentas (pvz., 2018 m. esant penkių darbo dienų savaitei patvirtinta – 166,8 darbo valandos). Skaičiuojant ekvivalentą imamas faktiškai išdirbtas pareigūno skaičiuojamo mėnesio darbo laikas vykdant Specialiosios tranzito schemos funkciją / iš patvirtintų 166,8 darbo valandų. <i>Pastaba. Jeigu įmonės, įstaigos ar organizacijos kolektyvinėje sutartyje, darbo sutartyse arba darbo tvarkos taisyklėse yra nustatytas kitoks darbo laikas, nei patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos skelbiamuose teisės aktuose, susijusiuose su darbo laiko reglamentavimu, tai metinius vidutinio mėnesio darbo dienų ir vidutinio mėnesio darbo valandų skaičius nustato įmonė, įstaiga ar organizacija ir teikdama paraiškas pateikia ekvivalento apskaičiavimus.</i>
1.8. Veiklos parama	➤ Išlaidos, skirtos Vizų informacinės sistemos (VIS) ir Užsieniečių registro techninei priežiūrai ir remontui;	Projekto pirkimų išlaidoms priskiriamos Vizų informacinės sistemos (VIS), Šengeno

Biudžeto išlaidų kategorijos pavadinimas	Pagal biudžeto išlaidų kategoriją tinkamos finansuoti projekto išlaidos	Komentaras
	➤ išlaidos, skirtos Šengeno informacinės sistemos (SIS) techninei priežiūrai ir remontui.	informacinės sistemos (SIS) ir naujų informacinių technologijų sistemų operacijų valdymas, patalpų nuoma ir atnaujinimas, ryšių infrastruktūra ir saugumas.
2. Netiesioginės išlaidos	2.1. Išlaidos, kurios gali būti priskiriamos netiesioginėms išlaidoms, kai jos apmokamos pagal išlaidas pagrindžiančius ir išlaidų apmokėjimą įrodančius dokumentus: ➤ projektą administruojančių darbuotojų (pvz, projekto vadovo, projekto finansininko, koordinatoriaus / administratoriaus, projekto viešųjų pirkimų specialisto ir pan.) darbo užmokesčio bei su juo susijusių darbdavio įsipareigojimų išlaidos už darbo laiką, dirbtą administruojant projektą; ➤ projektą administruojančių darbuotojų mokymo projekto administravimo klausimais išlaidos; ➤ projekto administravimo paslaugų, teisinių ir kitų konsultacijų išlaidos; ➤ su projekto administravimo reikmėmis susijusių patalpų komunalinių paslaugų ir priežiūros išlaidos (valymas, šiukšlių išvežimas, apsauga, remonto darbai, statybinės medžiagos, santechnikos įrengimai, elektros prekės, smulki buitinė technika, ūkinės prekės); ➤ su projekto administravimu susijusios telefono, fakso, interneto, kopijavimo, kanceliarinės, dokumentų tvarkymo, saugojimo, naikinimo ir kitos išlaidos (praėjimo kortelės, specialioji apranga darbuotojams, geriamojo vandens, kavos aparatų, baldų ir	

Biudžeto išlaidų kategorijos pavadinimas	Pagal biudžeto išlaidų kategoriją tinkamos finansuoti projekto išlaidos	Komentaras
	pan. nuoma); ➤ su projekto administravimu susijusios įrangos ir programinės įrangos (kompiuterinės, ryšio ir dauginimo) vystymo, priežiūros ir palaikymo (remonto ir atsarginių dalių įsigijimo) bei nuomos išlaidos; ➤ su projekto administravimu susijusių finansinių paslaugų išlaidos (banko mokesčių, draudimo ir kitos išlaidos, išskyrus skolos palūkanas); ➤ su projekto administravimu susijusios transporto ir transporto paslaugų išlaidos (automobilių eksploatacijos išlaidos (degalai, draudimas, techninis aptarnavimas, atsarginės dalys ir pan.), transporto paslaugų (taksi) išlaidos); ➤ turto draudimo išlaidos. 2.2. Kai netiesioginėms projekto išlaidoms apmokėti taikoma fiksuotoji norma, 1 punkte nurodytos netiesioginės išlaidos negali būti įtraukiamos į tiesiogines projekto išlaidas.	

IX SKYRIUS PROJEKTO TINKAMŲ FINANSUOTI IŠLAIDŲ TIPAI

PIRMASIS SKIRSNIS DARBAI

59. Darbai yra tam tikrų statybos ar paprastojo remonto darbų kaip visumos rezultatas, kuriuo gali būti atlikta ekonominė ar techninė funkcija. Darbų pirkimu laikomas pirkimas, kurio dalykas yra atlikti arba kartu suprojektuoti ir atlikti darbus, susijusius su viena iš nustatytų veiklos rūšių, arba bet kokiomis priemonėmis atlikti darbus, atitinkančius projekto vykdytojo ar projekto partnerio nustatytus reikalavimus. Darbams priskiriamos šios pagrindinės veiklos rūšys (sąrašas nebaigtinis):

- 59.1. naujo statinio statybos darbai;
- 59.2. esamo statinio paprastojo remonto darbai;
- 59.3. griovimo darbai;
- 59.4. pastatų įrengimo darbai.

60. Detalus darbams priskiriamų veiklos rūšių sąrašas pateikiamas Viešųjų pirkimų įstatymo 1 priede. Darbų pirkimo išlaidos yra laikomos tinkamomis finansuoti iš fondo, jeigu tenkinami kiti išlaidų tinkamumo finansuoti reikalavimai. Nustatant planuojamų patirti darbų išlaidų apimtį ir pagrindžiant išlaidų tinkamumą finansuoti, svarbu įvertinti numatytų darbų apimtį ir kainas.

61. Planuojamų patirti darbų pirkimo išlaidų tinkamumui finansuoti pagrįsti rekomenduojami šie dokumentai:

61.1. statybos ir kitų darbų, dėl kurių būtina rengti techninį projektą, išlaidoms pagrįsti: techninis projektas ir jo ekspertizės išvada ar pagrindinės jo dalys bei poveikio aplinkai vertinimo ataskaita (jei reikalaujama pagal LR teisės aktus); jei šie dokumentai paraiškos pateikimo metu nėra parengti, turi būti pateiktas investicijų projektas (jeigu taikoma), pagrindinės techninės specifikacijos, brėžiniai ir darbų apimties žiniaraščiai (jeigu yra), kuriuose nurodyta orientacinė (indeksuota sąmatinė) kaina;

61.2. paprastojo remonto ir kitų darbų, dėl kurių nėra būtina rengti techninio projekto, išlaidoms pagrįsti: numatomų remontuoti patalpų brėžiniai iš inventorinės bylos ir preliminarūs darbų apimties žiniaraščiai, kuriuose nurodytos orientacinės darbų kainos, atitinkančios rinkos kainas, arba dokumentai, kuriuose nustatyta orientacinė patalpų paprastojo remonto kvadratinio metro kaina bei preliminarūs rangovų komerciniai pasiūlymai ir (arba) kainų apklausos suvestinė.

62. Jeigu paraiškos pateikimo metu darbų pirkimas yra įvykdytas, turi būti pateikta sutartis su rangovu ir (ar) kiti dokumentai, kuriuose nurodytas darbų objektas, apimtis ir kaina.

63. Vertinant patirtų darbų išlaidų tinkamumą finansuoti svarbu įsitikinti, kad darbai buvo įvykdyti, buvo atlikti turint reikalingus leidimus (pvz., statybos leidimą, kai taikoma), o darbų kokybės priežiūra buvo užtikrinta LR teisės aktuose, reglamentuojančiuose darbų kokybės priežiūrą, nustatyta tvarka.

ANTRASIS SKIRSNIS PREKĖS IR SUSIJUSIOS PASLAUGOS

64. Prekėmis laikomos priemonės, įranga, įrenginiai, kitas kilnojamas ilgalaikis ir trumpalaikis, materialusis ir nematerialusis, biologinis turtas (šunys). Prekių pirkimu laikomas pirkimas, kurio dalykas yra prekių pirkimas, nuoma, numatant jas įsigyti ar to nenumatant, taip pat perkamų prekių pristatymo, montavimo, diegimo ir kitos jų parengimo naudoti paslaugos.

65. Jeigu prekės perkamos užsienyje, prekių pirkimo išlaidoms gali būti priskiriamos išlaidos muitams, akcizams ir kitiems negrąžinamiems mokesčiams, susijusiems su prekių vežimu į paskirties šalį, taip pat transportavimo, sumontavimo, patikrinimo, instaliavimo ir kitos tiesioginės išlaidos, susijusios su turto įsigijimu.

66. Prekių pirkimo išlaidos yra laikomos tinkamomis finansuoti, jeigu tenkinami kiti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių V skyriuje nurodyti išlaidų tinkamumo finansuoti reikalavimai.

67. Projektų vykdytojų ar projektų partnerių patirtos kompensacinio atlyginimo, sumokamo Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme nustatyta tvarka už pirmą kartą LR parduodamus civilinėje apyvartoje esančius, pagamintus LR ar į jos teritoriją įvežtus atgaminti skirtus įrenginius ir tuščias analogines ir skaitmenines garso ir audiovizualines laikmenas (išorinius ir vidinius diskus, USB atmintines, atminties korteles, kompiuterius, kopijavimo aparatus, CD ar DVD leistuvus, mobiliuosius telefonus ir kt.), išlaidos yra tinkamos finansuoti tik tuo atveju, jeigu projekto vykdytojas nesusigražina kompensacinio atlyginimo.

68. Nuomos įmokos laikomos tinkamomis finansuoti išlaidomis, jeigu atitinka kitus Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių V skyriuje nurodytus išlaidų tinkamumo finansuoti

reikalavimus. Pageidaudamas turtą nuomotis, projekto vykdytojas (arba projekto partneris) biudžeto išlaidų pagrindimo stulpelyje turi pagrįsti, kodėl nuoma yra ekonomiškiausias būdas pasinaudoti turtu.

69. Nuomos įmokos yra tinkamos finansuoti proporcingai projekto veiklos, kurios metu naudojamas nuomojamas turtas, laikotarpiui. Veiklos laikotarpis nustatomas vadovaujantis paraiškoje pateiktu projekto veiklų įgyvendinimo grafiku arba projekto sutartyje nustatyta projekto veiklų įgyvendinimo pradžios ir pabaigos data.

70. Materialiojo turto, kuriam įsigyti ar sukurti skirta fondo parama, draudimo išlaidos yra tinkamos finansuoti tik projekto įgyvendinimo laikotarpiu ir tik tuo atveju, jeigu jos buvo numatytos projekto sutartyje. Iš fondo bendrai finansuojamų projektų turto draudimo išlaidos priskiriamos netiesioginėms projekto išlaidoms, išskyrus Specialios tranzito schemos projektų įgyvendinimo metu įsigytą turtą.

71. Projekto veikloms vykdyti reikalingų transporto priemonių eksploatavimo išlaidos (išlaidos degalams) ir patalpų eksploatavimo išlaidos (komunalinių paslaugų, šildymo, patalpų tvarkymo išlaidos) yra laikomos tinkamomis finansuoti išlaidomis, jeigu atitinka kitus Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių V skyriuje nurodytus išlaidų tinkamumo finansuoti reikalavimus.

72. Nuomojamo turto eksploatavimo išlaidos laikomos tinkamomis finansuoti tik tuo atveju, jeigu nėra įtrauktos į nuomos kainą.

TREČIASIS SKIRSNIS PASLAUGOS

73. Paslaugomis laikomos veiklos rūšys, nurodytos Viešųjų pirkimų įstatymo 2 priede. Paslaugų pirkimu laikomas pirkimas, kurio dalykas yra šio priedo paslaugų sąrašė išvardytos paslaugos, taip pat pirkimas, kurio dalykas yra prekės ir šiame priede išvardytos paslaugos, jeigu paslaugų kaina viršija prekių kainą, ar pirkimas, kurio dalykas yra šiame priede išvardytos paslaugos ir Viešųjų pirkimų įstatymo 1 priede išvardytos darbams priskiriamų veiklų rūšys, jeigu jos tik papildo perkamas paslaugas.

74. Paslaugų pirkimo išlaidos yra laikomos tinkamomis finansuoti, jeigu tenkinami kiti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių V skyriuje nurodyti išlaidų tinkamumo finansuoti reikalavimai. Paslaugos gali būti perkamos iš LR ar užsienyje registruotų paslaugų teikėjų – fizinių arba juridinių asmenų, sudarant paslaugų, autorines, rangos ar kitas sutartis. Autorinės sutartys gali būti sudaromos tik tada, jei pagal jas atliekamas darbas yra autorių teisių objektas, pvz., galimybių studijos parengimas. Autoriaus teisių objektus reglamentuoja Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo II skyrius. Projekto veiklas vykdančių fizinių asmenų, dirbančių pagal autorines ar paslaugų sutartis, įskaitant mažųjų bendrijų vadovus ir asmenis, mažosiose bendrijose dirbančius pagal paslaugų (civilines) sutartis, išlaidos priskiriamos projekto vykdymo išlaidoms.

75. Projekto dalyvių mokymų (renginių) išlaidos apmokamos atsižvelgiant į mokymuose (renginiuose) dalyvavusių asmenų skaičių:

75.1. jeigu nuokrypis nuo planuoto dalyvių skaičiaus, nurodyto kaip veiklos rezultatas ar nurodyto projekto biudžeto lentelės stulpelyje „Pastabos / pagrindimas“ ar projekto santraukoje, ar užsiregistravusių asmenų skaičiaus neviršija 10 proc. planuoto dalyvių skaičiaus, projekto vykdytojui ar projekto partneriui kompensuojamos visos mokymų (renginio) išlaidos; tokiu atveju projekto vykdytojas įgaliojajai institucijai neprivalo teikti rašytinių paaiškinimų dėl nedalyvavusių asmenų;

75.2. jeigu mokymuose (renginyje) nedalyvavo daugiau nei 10 proc. dalyvių nuo planuoto dalyvių skaičiaus, projekto vykdytojas įgaliojajai institucijai privalo pateikti paaiškinimus dėl visų nedalyvavusių asmenų; įgaliojanti institucija priima sprendimą dėl išlaidų tinkamumo, atsižvelgdama į

aplinkybes, veiksmo specifiką ir projekto vykdytojo pateiktų paaiškinimų pagrįstumą; esant pateisinamoms nedalyvavimo priežastims, būtų kompensuojama visa mokymų (renginio) išlaidų suma; jeigu priežastys nepateisinamos, išlaidos kompensuojamos tik už tuos dalyvius, kurie realiai dalyvavo numatytuose mokymuose, išskyrus mokymų (renginio) organizavimo išlaidas, kurios tiesiogiai nepriklauso nuo mokymų (renginio) dalyvių skaičiaus (pvz., salės nuoma, technikos nuoma, lektoriaus atlyginimas ir pan.), jeigu tokios išlaidos išlaidas pagrindžiančiuose ir (ar) jų apmokėjimą įrodančiuose dokumentuose arba projekto vykdytojo pateikiamoje pažymoje yra nurodytos atskira suma; jeigu mokymų (renginio) organizavimo išlaidos atskira suma nenurodytos, visos su mokymais susijusios išlaidos kompensuojamos proporcingai mokymų (renginio) dalyvių skaičiui.

76. Skaičiuojant procentinę nedalyvavusių asmenų dalį, iki sveikojo skaičiaus apvalinama pagal matematines skaičių apvalinimo taisykles: jeigu po kablelio skaitmuo yra 5 arba didesnis, apvalinama į didesnio sveikojo skaičiaus pusę.

77. Pateisinamomis nedalyvavimo mokymuose (renginiuose) priežastimis yra laikomos tokios priežastys kaip darbuotojo nedarbingumas, atostogos, papildomos poilsio dienos, valstybinių ir visuomeninių pareigų atlikimas, komandiruotės ir kiti Lietuvos Respublikos darbo kodekse, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme, pareigūnų tarnybos santykius reglamentuojančiuose statutuose ir kituose teisės aktuose nustatyti atvejai, taip pat nenugalimos jėgos aplinkybės (kai dėl oro sąlygų ar kitų nenumatytų aplinkybių dalyviai negali patekti į mokymo vietą ar pan.) ar aplinkybės, kurių projekto vykdytojas objektyviai negali valdyti.

78. Jeigu dalyvis mokymuose (renginyje) nedalyvavo dėl pateisinamos priežasties, o projekto vykdytojas mokymus (renginį) vykdo pats, nepirkdamas paslaugų, su mokymu (renginiu) susijusios išlaidos (projektą vykdančių asmenų darbo užmokesčio, mokymo priemonių įsigijimo ir pan.) būtų pripažįstamos tinkamomis finansuoti.

79. Jeigu mokymų išlaidos apmokamos supaprastintai, šių išlaidų apmokėjimui taikomos projekto sutarties nuostatos.

KETVIRTASIS SKIRSNIS DARBO UŽMOKESTIS

Tinkamos finansuoti darbo užmokesčio išlaidos

80. Darbo užmokestis suprantamas taip, kaip reglamentuota Darbo kodekso 139 straipsnyje ir Valstybės tarnybos įstatymo 23 straipsnio 1 ir 2 dalyse.

81. Tinkamos finansuoti projektą vykdančių asmenų darbo užmokesčio išlaidos gali apimti apskaičiuotą darbo užmokestį ir išlaidas su darbo santykiais susijusiems darbdavio įsipareigojimams (socialinio draudimo, privalomojo sveikatos draudimo ir gyventojo pajamų mokesčius, įmokas Garantiniam fondui, darbo užmokestį už kasmetines atostogas projekto vykdymo laikotarpiu, darbo užmokestį už papildomas poilsio dienas asmenims, auginantiems du ar daugiau vaikų iki 12 metų arba neįgalų vaiką iki 18 metų, kompensaciją už nepanaudotas kasmetines atostogas (išskyrus atvejus, kai išlaidos apmokamos supaprastintai), darbdavio mokamą ligos pašalpą už pirmas dvi ligos dienas).

82. Faktinės darbo užmokesčio išlaidos, patirtos dėl projektą vykdančio asmens viršvalandinio darbo, darbo poilsio ir švenčių dienomis yra laikomos tinkamomis finansuoti išlaidomis. Vienkartinės piniginės išmokos, susijusios su atlikto darbo kiekiu ir kokybe (t. y. už labai gerą darbą), yra laikomos tinkamomis finansuoti, jeigu tokių vienkartinių piniginių išmokų mokėjimas numatytas vidaus teisės aktuose, reglamentuojančiose darbo užmokesčio mokėjimą. Išmokos švenčių, jubiliejų ir kitomis progomis bei kitos panašios išmokos, t. y. nesusijusios su atlikto darbo kiekiu ir kokybe, nėra laikomos tinkamomis finansuoti.

83. Tinkamomis finansuoti darbo užmokesčio išlaidomis laikoma tik ta išlaidų dalis, kuri yra tiesiogiai susijusi su vykdomu projektu ir yra apskaičiuota bei išmokėta už darbo laiką, dirbtą įgyvendinant projektą.

84. Tinkamomis finansuoti išlaidomis taip pat laikomos išankstinės išmokos už kasmetines atostogas, tačiau įgaliotoji institucija, tikrindama mokėjimo prašymus, turi įsitikinti, kad tinkamų finansuoti darbo užmokesčio už kasmetines atostogas išmokų suma (įskaitant išankstines išmokas) nebuvo viršyta (pvz., kad darbuotojui nebuvo avansu išmokėta už daugiau kasmetinių atostogų dienų, negu priklauso už įgyvendinant projektą išdirbtą laiką).

85. Tikslinėms atostogoms, išeitinėms išmokoms, įmokoms į pensijų ir kitus fondus (išskyrus privalomas įmokas ir darbuotojo pasirinkimu mokamą teisės aktuose, reglamentuojančiuose pensijų įmokas, nustatyto dydžio įmoką papildomai pensijai kaupti, jeigu taikoma) skirtos išlaidos laikomos tinkamomis finansuoti tik ta išlaidų dalimi, kuri yra tiesiogiai susijusi su vykdomu projektu ir yra apskaičiuota bei išmokėta už darbo laiką, dirbtą įgyvendinant projektą.

86. Darbo užmokesčio išlaidos neturi viršyti atitinkamos specializacijos ir kvalifikacijos darbuotojams taikomų rinkos dydžių, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus. Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokestis turi būti apskaičiuotas vadovaujantis LR teisės aktais, reglamentuojančiais tokių darbuotojų darbo užmokesčio apskaičiavimą. Vertinant darbo užmokesčio dydžių atitiktį vidutiniams rinkos dydžiams, rekomenduojama naudotis Lietuvos statistikos departamento skelbiamais duomenimis, panašių projektų duomenimis ar projekto vykdytojo pateiktais istoriniais asmens darbo užmokesčio duomenimis arba duomenimis apie įprastai projekto vykdytojo ar projekto partnerio mokamą darbo užmokestį už tas pačias funkcijas ir (ar) pareigas (pvz., pažymomis dėl konkretaus darbuotojo 12 mėnesių darbo užmokesčio vidurkio, pažymomis dėl atitinkamos pareigybės (ar panašias funkcijas atliekančių) darbuotojų bendro darbo užmokesčių vidurkio, projekto vykdytojo viešai skelbiama informacija apie vidutinį darbo užmokestį, mokamą projekto vykdytojo ar projekto partnerio, ar pan.). Darbo užmokesčio dydžių atitikties vidutiniams rinkos dydžiams įvertinimo tvarką nustato įgaliotoji institucija.

87. Tas pats projekto dalyvis gali vykdyti ir tiesiogines (vykdymo), ir netiesiogines (administracinio pobūdžio) projekto veiklas, šias funkcijas aiškiai atskirdamas darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose (arba taikydamas *pro rata* principą). Projektą administruojančio asmens funkcijas atliekantis fizinis asmuo (pvz., projekto vadovas, koordinatorius, finansininkas, pirkimų specialistas ar pan.) negali vykdyti tiesioginių projekto veiklų, už kurių įgyvendinimą ir rezultatų priėmimą jis yra atsakingas. Siekiant užtikrinti projekto veiklų ir rezultatų kokybę, rekomenduojama atskirti projekto veiklų vykdymo ir administravimo funkcijas, pvz., organizacijų vadovai, stebintys ar vertinantys projekto pažangą ar pasiekimus ir (ar) priimančys rezultatus, neturėtų vykdyti tiesioginių projekto veiklų.

88. Įgaliotoji institucija, vertindama projektų vykdančiojo personalo darbo užmokesčio dydžius projekto tinkamumo finansuoti vertinimo ir projekto įgyvendinimo metu, turėtų vadovautis šiais reikalavimais:

88.1. vertinti projekto vykdytojo nurodytų darbo užmokesčio dydžių atitiktį rinkos dydžiams kiekvienam projekto darbuotojui;

88.2. vertinti konkrečios pareigybės projekto darbuotojų darbo užmokesčio vidurkio atitiktį rinkos dydžiams.

Darbo laiko trukmė ir darbas pagal daugiau negu vieną darbo sutartį

89. Projekto vykdytojas ar projekto partneris turi užtikrinti, kad vykdant projektą nebūtų pažeidžiami darbo laiko apribojimo reikalavimai.

90. Vidutinis vienos atostogų dienos darbo užmokestis apskaičiuojamas vadovaujantis Darbuotojo, valstybės tarnautojo ir žvalgybos pareigūno vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“. Kai su darbuotoju dėl darbo įgyvendinant projektą nėra sudaroma atskira darbo sutartis, darbo užmokesčio už kasmetines atostogas vidurkis darbuotojui skaičiuojamas vadovaujantis darbo teisę reglamentuojančiais teisės aktais. Šiuo atveju išmokos už kasmetinių atostogų dienas gali būti apmokamos:

- 90.1. proporcingai iš visų šaltinių, iš kurių mokamas darbo užmokestis;
- 90.2. tik iš projekto lėšų (už atostogų dienas, sukauptas įgyvendinant projektą);
- 90.3. kitu būdu, vadovaujantis įmonės, įstaigos ar organizacijos nustatyta vidaus tvarka.

91. Darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kurių pareigybių skaičius nėra tvirtinamas pagal Valstybės tarnybos įstatymą, darbo užmokesčio išlaidos laikomos tinkamomis finansuoti projekto išlaidomis, jeigu tenkinami Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių V skyriuje nurodyti išlaidų tinkamumo finansuoti reikalavimai ir šios sąlygos:

91.1. darbuotojui mokamo darbo užmokesčio dydis nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymu;

91.2. sudarant darbo sutartį su valstybės tarnautoju, turi būti laikomasi Valstybės tarnybos įstatymo ir Valstybės tarnautojų prašymų leisti dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį nagrinėjimo, sprendimų priėmimo ir atšaukimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 741 „Dėl Valstybės tarnautojų prašymų leisti dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį nagrinėjimo, sprendimų priėmimo ir atšaukimo taisyklių patvirtinimo“, nuostatų.

Valstybės tarnautojų ir kitų darbuotojų darbo užmokesčio išlaidų apmokėjimas

92. Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, kurių pareigybių skaičius patvirtintas vadovaujantis Valstybės tarnybos įstatymu (arba kitų įstaigos veiklą reglamentuojančių teisės aktų), darbo užmokesčio išlaidos būtų apmokamos iš projektui įgyvendinti skirtų lėšų, jeigu tenkinami Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių V skyriuje nurodyti išlaidų tinkamumo finansuoti reikalavimai ir darbo užmokesčio dydis nustatomas vadovaujantis Valstybės tarnybos įstatymu, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statutu, Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymu, Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymu. Jeigu valstybės tarnautojui pagal Valstybės tarnybos įstatymą arba darbuotojui, dirbančiam pagal darbo sutartį, remiantis Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo 10 straipsniu, skiriama priemoka, šios darbo užmokesčio išlaidos gali būti apmokamos iš projektui įgyvendinti skirtų lėšų. Įstaigos vadovo įsakyme nurodomas priemokos mokėjimo pagrindas, terminas, dydis, iš projekto lėšų apmokama proporcingai priskaičiuota darbo užmokesčio dalis (įvertinus priemokos dydį palyginti su visa darbo užmokesčio suma) ir atitinkama projektui įgyvendinti proporcingai skiriamo darbo laiko dalis. Skyrus priemoką valstybės tarnautojui arba darbuotojui, dirbančiam pagal darbo sutartį, darbo užmokestis (įskaitant priemoką) mokamas iš dviejų (ar daugiau, jei vykdomas ne vienas projektas) finansavimo šaltinių pagal įstaigos vadovo įsakyme nustatytą proporciją. Iš projektui skirtų lėšų gali būti apmokėta tik proporcingai priskaičiuota darbo užmokesčio dalis. Tinkamos finansuoti projektą vykdančių asmenų darbo užmokesčio išlaidos, nuo kurių skaičiuojama proporcija, nurodytos Rekomendacijų 81 punkte.

Fiksuotųjų darbo užmokesčio įkainių taikymas

93. Rekomenduojama, kad fiksuotųjų darbo užmokesčio įkainių dydžiai būtų nustatomi tuo atveju, jeigu konkrečioms pareigybėms darbo užmokesčio dydis yra reglamentuojamas teisės aktuose arba jeigu reprezentatyvaus darbo rinkos ar istorinių duomenų tyrimo būdu (pvz., įvertinus pagal ankstesnius kvietimus finansuotų projektų darbo užmokesčio tam tikrų pareigybių darbuotojams vidutinius įkainius) įmanoma nustatyti fiksuotojo darbo užmokesčio įkainio dydį konkretios profesijos, patirties ir (ar) konkrečią pareigybę užimantiems ar funkcijas atliekantiems darbuotojams. Jei nėra galimybės (pvz., nepakanka ankstesnių metų duomenų) nustatyti atitinkamų pareigybių ar atitinkamas funkcijas vykančių darbuotojų fiksuotųjų darbo užmokesčio įkainių dydžių, šie dydžiai gali būti nustatomi atskirai konkrečiam projektui, kaip nurodyta Rekomendacijų 49 punkte (tuo atveju, jei nacionalinės fondo programos veiksmų įgyvendinimo plane iš fondo skiriama lėšų dalis neviršija 100 000,00 Eur.)

94. Siekiant paprastesnės fiksuotųjų įkainių apskaitos, rekomenduojamas darbo užmokesčio fiksuotojo įkainio kiekybinio rezultato vienetas – darbo valanda. Taip pat kiekybinio rezultato vienetu galima nustatyti kalendorinį mėnesį ar darbo dieną (nurodant trukmę).

95. Jeigu darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis apskaičiuojamas pagal ankstesnių metų duomenis, vienos darbo valandos fiksuotasis įkainis gali būti nustatytas per pastaruosius 12 mėnesių patirtas asmens darbo užmokesčio išlaidas (įskaitant susijusių darbdavio įsipareigojimų išlaidas) padalijus iš sutartinio metinio darbo valandų skaičiaus (1 720 val.). Kadangi į metinį 1 720 val. skaičių neįskaičiuotas kasmetinių atostogų laikas, toks darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis gali būti nustatomas ir taikomas dviem alternatyviais būdais:

95.1. pastarųjų 12 mėnesių asmens darbo užmokesčio išlaidų suma, įskaitant kasmetinių atostogų išlaidas, padalijama iš 1 720 val. Pagal gautą darbo užmokesčio fiksuotąjį įkainį projekto vykdytoji apmokamos tik faktiškai darbuotojo dirbtos valandos (įskaitant ligos dienas, už kurias pašalpą moka darbdavys, ir vadovaujantis teisės aktais suteikiamas papildomas poilsio dienas). Darbuotojo kasmetinių atostogų laikas projekto vykdytoji neapmokamas, nes atostogų išmokų dalis įskaičiuota į fiksuotąjį įkainį;

95.2. pastarųjų 12 mėnesių asmens darbo užmokesčio suma, neįskaitant kasmetinių atostogų išlaidų, padalijama iš 1 720 val. Pagal gautą darbo užmokesčio fiksuotąjį įkainį (kuris bus mažesnis, negu apskaičiuotas pagal 1 būdą) projekto vykdytoji apmokamos ir darbuotojo dirbtos valandos (įskaitant ligos dienas, už kurias pašalpą moka darbdavys, ir vadovaujantis teisės aktais suteikiamas papildomas poilsio dienas), ir kasmetinių atostogų valandos.

96. Darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis taip pat gali būti apskaičiuotas pasirinkto laikotarpio darbo užmokesčio išlaidas (įskaitant susijusių darbdavio įsipareigojimų išlaidas) padalijus iš faktinio to laikotarpio dirbtų (atostogautų, sirgtų) valandų skaičiaus.

97. Jeigu kiekybinio rezultato vienetu pasirenkamas kalendorinis mėnuo, rekomenduojama nurodyti, kad tai laikotarpis, kurį projekto dalyvis dirbo vienu (visu) etatu.

98. Rekomenduojama į darbo laiką, už kurį mokamas fiksuotasis darbo užmokesčio įkainis, įtraukti kasmetinių atostogų, pirmų dviejų ligos dienų, už kurias ligos pašalpą moka darbdavys, vadovaujantis teisės aktais suteiktų papildomų (apmokamų) poilsio dienų laiką. Į šiuos veiksmus turi būti atsižvelgiama nustatant fiksuotojo įkainio dydį.

99. Tinkamos finansuoti darbuotojo darbo užmokesčio išlaidos, apmokamos taikant fiksuotuosius įkainius, yra apskaičiuojamos proporcingai darbuotojo įgyvendinant projektą dirbtam laikui.

100. Nustatant fiksuotojo įkainio dydį į darbuotojų darbo įgyvendinant projektą trukmę turi būti įskaičiuotas darbas poilsio ir švenčių dienomis (jei taikoma).

101. Esant nustatytam fiksuotajam mėnesio etatinio darbo užmokesčio įkainiui, fiksuotasis dienos darbo užmokesčio įkainis nustatomas fiksuotąjį mėnesio etatinio darbo užmokesčio įkainį

padalijus iš tą mėnesį esančių darbo dienų skaičiaus. Pagal fiksuotąją įkainį apmokamos darbo užmokesčio išlaidos apskaičiuojamos atitinkamą mėnesį dirbtų dienų skaičių padauginus iš fiksuotojo dienos darbo užmokesčio įkainio.

102. Darbo užmokesčio išlaidos, apmokamos taikant fiksuotuosius įkainius, yra tinkamos finansuoti už ne didesnę, negu nustatyta projekto sutartyje, šios pareigybės darbuotojo darbo laiko kiekybinio rezultato vienetų skaičių ir ne ilgesnę, negu nustatyta darbuotojo darbo sutartyje ir (ar) institucijos vadovo įsakyme, darbuotojo darbo įgyvendinant projektą trukmę. Planuojant darbuotojų darbo įgyvendinant projektą trukmę, būtina įskaičiuoti kasmetinių atostogų laiką. Kompensacija už nepanaudotas kasmetines atostogas (jeigu išmokama darbuotojui) nėra laikoma tinkamomis finansuoti išlaidomis pagal fiksuotąją įkainį ir turi būti apmokama iš projekto vykdytojo ar projekto partnerio lėšų.

103. Pažymėtina, kad fiksuotieji įkainiai taikomi atsiskaitant su projekto vykdytoju. Fiksuotųjų įkainių taikymas neatleidžia projektų vykdytojų nuo atsakomybės vadovautis LR teisės aktais, reglamentuojančiais darbo santykius, sudarant darbo sutartis ir apskaičiuojant bei išmokant darbo užmokestį.

PENKTASIS SKIRSNIS KELIONĖS IR KOMANDIRUOTĖS

Kelionių ir komandiruočių išlaidos

104. Tinkamomis finansuoti kelionių ir komandiruočių išlaidomis laikomos šios projektą vykdančių ir (ar) projekto dalyvių išlaidos:

104.1. dienpinigiai;

104.2. gyvenamojo ploto nuomos išlaidos;

104.3. kelionių (transporto) išlaidos, susijusios su komandiruočių tikslais (įskaitant išlaidas degalams ir automobilių saugojimo aikštelėse išlaidas);

104.4. ryšių (pašto ir telekomunikacijų) išlaidos;

104.5. vykstant į konferenciją, mokymus ar kitą renginį – registracijos renginyje mokesčio ar bilietų į renginį pirkimo išlaidos.

105. Vykstant į komandiruotes užsienyje, tinkamomis finansuoti taip pat laikomos šios išlaidos:

105.1. dokumentų, susijusių su išvykimu, tvarkymo išlaidos (įskaitant vykstančiųjų į užsienį kelionių draudimą, kurį gali sudaryti sveikatos draudimas, draudimas nuo nelaimingų atsitikimų, kelionės bagažo draudimas, civilinės atsakomybės draudimas);

105.2. mokesčių už kelius, taip pat transporto priemonės draudimo ir transporto priemonės savininkų ir valdytojų civilinės atsakomybės draudimo išlaidos;

105.3. kitos su komandiruočiu susijusios būtinos išlaidos (su Tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 526 „Dėl dienpinių ir kitų tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo“, 7.2–7.9 papunkčiuose nurodytomis komandiruočių išlaidomis susijęs komisinis atlyginimas, apibrėžtas Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo 2 straipsnyje, miesto (ekologinis), registracijos į reisą, registruoto bagažo mokesčiai, bagažo saugojimo, būtinų skiepų ir vaistų nuo užkrečiamųjų ligų išlaidos);

105.4. kitos pagal LR teisės aktus, reglamentuojančius kelionių ir komandiruočių išlaidas, tinkamos finansuoti išlaidos.

106. Dienpinigiai, gyvenamojo ploto nuomos ir kitos komandiruočių išlaidos apskaičiuojamos vadovaujantis LR teisės aktais, reglamentuojančiais tokių išlaidų apskaičiavimą.

Dienpinigių ir gyvenamojo ploto nuomos normos vykstantiems į užsienio komandiruotes asmenims visais atvejais (neatsižvelgiant į tai, ar projekto vykdytojas ar projekto partneris yra biudžetinė ar nebiudžetinė įstaiga, įmonė ar organizacija) apskaičiuojamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 526 „Dėl dienpinigių ir kitų tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo“.

Degalai

107. Jeigu į komandiruotę (kelionę) vykstama automobiliu, degalų įsigijimo data turi būti ne vėlesnė nei grįžimo iš komandiruotės data.

108. Degalų sąnaudų normos turi būti nustatomos atsižvelgiant į įstaigos patvirtintas degalų sunaudojimo normas atitinkamai transporto priemonei. Siekiant administravimo paprastumo, rekomenduojama taikyti fiksuotąjį transporto išlaidų įkainį, kurio dydis ir taikymo sąlygos nustatytos Europos socialinio fondo agentūros 2013 m. gruodžio 3 d. atliktame ir 2015 m. balandžio 24 d. atnaujintame Fiksuotojo įkainio, apmokant projektų vykdančiojo personalo ir dalyvių komandiruočių ir kelionių metu patiriamas transporto išlaidas, nustatymo tyrime, skelbiamame interneto svetainėje www.esinvesticijos.lt. Europos socialinio fondo agentūrai atnaujinus nurodyto tyrimo duomenis, taikomas atnaujinto tyrimo metu nustatytas fiksuotasis transporto išlaidų įkainis.

109. Už komandiruočių (kelionių) metu sunaudotus degalus atsiskaitoma pagal pateiktą kuro įsigijimo dokumentą.

Atvykstančiųjų asmenų kelionių išlaidos

110. Iš užsienio atvykstančiųjų asmenų (veiklos vykdytojų, projekto dalyvių, lektorių ir pan.), kurie nėra projekto vykdytojo ar projekto partnerio darbuotojai ir (ar) iš kurių nėra perkamos paslaugos, kelionių, apgyvendinimo ir maitinimo renginių metu (pvz., kai projekte, kuriame keičiamasi gerąja praktika su užsienio šalies ekspertais, ekspertas / lektorius maitinasi kartu su projekto dalyviais) patirtos išlaidos laikomos tinkamomis finansuoti, jeigu tenkinami kiti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių V skyriuje nurodyti finansavimo reikalavimai.

111. Kelionės išlaidos gali būti pripažįstamos tinkamomis finansuoti ir tuo atveju, kai kelionės pradžios arba pabaigos data nesutampa su komandiruotės datomis ar projekto veiklos įgyvendinimo pradžios arba pabaigos datomis (t. y. kai svečias ar projekto dalyvis atvyksta kelios dienos iki veiklos pradžios arba išvyksta po kelių dienų jai pasibaigus). Šiuo atveju būtina pagrįsti, kad dėl ilgesnės trukmės kelionė nėra brangesnė, t. y. nėra pažeidžiamas kelionės išlaidų ekonomiško principas. Pragyvenimo (dienpinigių ir apgyvendinimo) išlaidos už papildomas (ne komandiruotės) dienas laikomos netinkamomis finansuoti, išskyrus atvejus, kai papildomos dienos šalyje praleidžiamos dėl nepatogaus skrydžių ar kelionės kitomis transporto priemonėmis grafiko.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS NUSIDĖVĖJIMAS (AMORTIZACIJA)

112. Įgyvendinant projektą naudojamo ir projekto vykdytojai ar projekto partneriui priklausančio ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos atitinka finansavimo reikalavimus šiais atvejais:

112.1. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos apskaičiuotos pagal projekto vykdytojo ar projekto partnerio patvirtintus nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvus, parengtus vadovaujantis projekto vykdytojo ar projekto partnerio veiklai taikomais teisės aktais;

112.2. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos patirtos projektų išlaidų tinkamumo finansuoti laikotarpiu.

113. Tinkamomis finansuoti laikomos tiek materialiojo (pvz., baldų, įrangos, įrenginių, tikslinių transporto priemonių, infrastruktūros, nekilnojamojo turto ir pan.), tiek nematerialiojo (pvz., programinės įrangos ir pan.) ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos.

114. Jeigu pareiškėjas ar partneris visoms arba daliai projekto veiklų įgyvendinti numato samdyti paslaugų teikėją (-us), projekto biudžeto išlaidų pagrindimo stulpelyje turėtų būti aiškiai nurodyta, ar šioms veikloms vykdyti bus naudojamas pareiškėjo ar partnerio ilgalaikis turtas, kurio nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas prašoma kompensuoti. Jeigu taip, į perkamų paslaugų kainą negali būti įskaičiuojamos tokioms veikloms įgyvendinti reikalingo turto nuomos išlaidos.

115. Negali būti finansuojamos to paties turto įsigijimo, nuomos išlaidos ir nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos.

SEPTINTASIS SKIRSNIS SPECIALI TRANZITO SCHEMA

116. Pagal Specialią tranzito schemą įgyvendinamiems projektams taikomi visi Rekomendacijose nustatyti reikalavimai, išskyrus šiame skirsnyje nustatytas išimtis.

117. Pagal Specialią tranzito schemą įgyvendinamų projektų išlaidos turi būti pagrįstos pagal *pro rata* principą tiek, kiek tokios išlaidos yra tiesiogiai susijusios ir papildomai atsiradusios dėl Specialios tranzito schemos veiklų vykdymo.

118. Projektų, skirtų Specialios tranzito schemos išlaidoms, kurios tiesiogiai atsiranda dėl konkrečių Specialios tranzito schemos vykdymo reikalavimų (išskyrus išlaidas infrastruktūrai ir personalo mokymo išlaidas) ir kurios nėra patiriamos dėl tranzito ar kitų vizų išdavimo, apmokėti, vykdymo išlaidos apima prekių, paslaugų, darbų, trumpalaikio turto pirkimo ir įsigyto turto nusidėvėjimo išlaidas. Vykdomo išlaidų pavyzdžiai:

118.1. projektą vykdančio personalo darbo užmokesčio ir atlygio, mokamo projektą vykdančiams fiziniams asmenims pagal paslaugų (civilines) ar kitas sutartis, išlaidos;

118.2. projektą vykdančio personalo komandiruočių, kelionių ar stažuočių išlaidos;

118.3. projektą vykdančio personalo apgyvendinimo užsienyje išlaidos;

118.4. patalpų nuomos išlaidos;

118.5. projekto viešinimo išlaidos;

118.6. projekto vykdytojui (partneriui) priklausančio ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos;

118.7. projekto veikloms vykdyti reikalingų transporto priemonių, patalpų eksploatavimo (komunalinių, ryšio paslaugų ir pan.) išlaidos;

118.8. Projekto veikloms įvykdyti tiesiogiai su Specialios tranzito schemos projektų įgyvendinimu susijusios trumpalaikio turto, tokio kaip buitinė chemija, švaros, kanceliarinės prekės, uniformos, darbo priemonės, reglamentuotos patvirtintuose sąrašuose, įsigijimo išlaidos (netinkamomis išlaidomis būtų pripažįstama projektui sėkmingai įgyvendinti nebūtinės ir patikimo finansų valdymo principo neatitinkančios išlaidos, pavyzdžiui, projekto vykdytojo poreikius gerokai viršijančių techninių įrenginių, įrangos bei projekto vykdytojui nereikalingoms funkcijoms įsigijimo išlaidos (biuro įranga, elektros įranga, buitinės technikos, informacinių technologijų įrangos, baldų, sodo technika, reprezentacinės išlaidos prekėms, interjero detalės, sporto prekės).

119. *Neteko galios nuo 2023-10-31*

Punkto naikinimas:

Nr. [1V-689](#), 2023-10-30, paskelbta TAR 2023-10-30, i. k. 2023-21142

X SKYRIUS

PROJEKTO TINKAMŲ FINANSUOTI IŠLAIDŲ PATVIRTINIMO DOKUMENTAI

120. Projekto vykdytojas teikia išlaidų tinkamumą finansuoti pagrindžiančius išlaidų patvirtinimo dokumentus – projekto tinkamas finansuoti išlaidas pagrindžiančius ir išlaidų apmokėjimą įrodančius ar lygiaverčius įrodomuosius dokumentus. Taikant fiksuotuosius įkainius, teikiami dokumentai, kuriais įrodoma, kad pasiektas projekto kiekybinis rezultatas, o taikant fiksuotąsias sumas – dokumentai, kuriais įrodoma, kad įgyvendinta projekto veikla.

121. Siekiant sumažinti administracinę naštą projektų vykdytojams, rekomenduojama, kur įmanoma, taikyti supaprastintą išlaidų apmokėjimo būdą – tokiu atveju, įgaliotajai institucijai pritarus, nebūtina teikti visų pirminių išlaidas pagrindžiančių ir išlaidų apmokėjimą įrodančių dokumentų.

122. Neatsižvelgiant į išlaidų tipą, reikia pateikti šiuos projekto išlaidų apmokėjimą įrodančius dokumentus: mokėjimo nurodymus, sąskaitų įrašus, kasos išlaidų orderius, kvitus (čekius), valstybės išdo mokėjimus pagal mokėjimo paraiškas, nustatytos formos pažymas ar kitus lygiaverčius dokumentus (prie išlaidų apmokėjimą įrodančių lygiaverčių dokumentų priskiriamas ir tarpusavio skolų užskaitymo aktas, jei jis atitinka Rekomendacijų 35¹ punkte nurodytus reikalavimus, taip pat kiti dokumentai (įskaitant projekto vykdytojo ir tiekėjo susirašinėjimą), kurie kartu įrodo netesybų (delspinigių / baudos) apskaičiavimo faktą).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1V-328](#), 2021-04-15, paskelbta TAR 2021-04-16, i. k. 2021-07907

Nr. [1V-689](#), 2023-10-30, paskelbta TAR 2023-10-30, i. k. 2023-21142

123. Atsižvelgiant į projekto išlaidų tipą (-us), rekomenduojama teikti 2 lentelėje išvardytus išlaidas pagrindžiančius dokumentus.

2 lentelė. Rekomenduojami teikti projekto išlaidas pagrindžiantys dokumentai (nebaigtinis sąrašas)

Tinkamų finansuoti išlaidų tipas	Rekomenduojami išlaidų pagrindimo dokumentai
Darbai	➤ Pirkimo ir pirkimo procedūrų dokumentai; ➤ sutartys su rangovais; ➤ rangos darbų ir prekių perdavimo–priėmimo aktai; ➤ techninės priežiūros ataskaitos; ➤ statybos užbaigimo aktas (jei taikoma) ar deklaracija apie statybos užbaigimą; ➤ pastato (kito statinio) teisinės registracijos pažyma; ➤ sukurto turto draudimo dokumentai, jei taikoma; ➤ sąskaitos faktūros ar lygiaverčiai įrodomieji dokumentai; ➤ Specialios tranzito schemas veiklą priskyrimą pagrindžiantys dokumentai (jei taikoma).
Prekės	➤ Pirkimo ir pirkimo procedūrų dokumentai; ➤ sutartys su tiekėjais; ➤ nuomos sutartys; ➤ prekių perdavimo–priėmimo aktai; ➤ įsigyto turto draudimo nuo visų rizikų dokumentai, jei taikoma; ➤ nurašymo aktai (nurašant trumpalaikį turtą); ➤ sąskaitos faktūros ar lygiaverčiai įrodomieji dokumentai;

Tinkamų finansuoti išlaidų tipas	Rekomenduojami išlaidų pagrindimo dokumentai
	➤ Specialios tranzito schemos veiklų priskyrimą pagrindžiantys dokumentai (jei taikoma).
Paslaugos	➤ Pirkimo ir pirkimo procedūrų dokumentai; ➤ sutartys su paslaugų teikėjais (taip pat autorinės sutartys); ➤ paslaugų ar autorinių kūrinių perdavimo–priėmimo aktai ar kiti dokumentai, jei sutartyje nurodyta kita perdavimo–priėmimo forma; ➤ sąskaitos faktūros ar lygiaverčiai įrodomieji dokumentai; ➤ draudimo įmonių suteiktų garantijų, laidavimo raštų arba laidavimo draudimo paslaugų, kurios numatytos pagal sutarčių su paslaugų teikėjais sąlygas, išlaidoms pagrįsti: finansų įstaigų ar draudimo įmonių išduodami garantijų raštai, laidavimo raštai ar draudimo polisai (turi būti teikiami ir faktinio apmokėjimo patvirtinimo dokumentai); ➤ tarpiniai (pvz., įvadinė ir tarpinės ataskaitos, jei jų apmokėjimas numatytas sutartyje su paslaugų teikėju) ir galutiniai produktai, jų elektroninės versijos, jeigu jų prašo įgaliotoji institucija; ➤ kiti projekto veiklų įvykdymo pagrindimo dokumentai, jeigu taikoma (pvz., mokymų (renginių) išlaidoms pagrįsti: mokymų grafikas, mokymų (renginio) dalyvių sąrašas su parašais kiekvieną renginio dieną, dalyvių mokymų lankomumo suvestinė, pažymėjimų suvestinė, baigimo pažymėjimo kopijos, mokymų dalomoji medžiaga, mokymų darbotvarkė, nedalyvavimo mokymuose pateisinimo dokumentai, projekto vykdymo pažyma, kurioje detalizuojamos renginių organizavimo išlaidos); ➤ Specialios tranzito schemos veiklų priskyrimą pagrindžiantys dokumentai (jei taikoma).
Darbo užmokestis	➤ Dokumentai, kuriuose nustatomos asmenų darbo funkcijos ir darbo užmokestis, pvz., darbo sutartys arba jų išrašai, projekto vykdytojo ar projekto partnerio vadovo įsakymas ar potvarkis dėl darbuotojų paskyrimo dirbti įgyvendinant projektą, kuriuose turėtų būti nurodytos darbuotojo pareigos įgyvendinant projektą, projekto numeris ir (ar) pavadinimas, darbo įgyvendinant projektą laikas ir trukmė, darbo užmokestis arba jo apskaičiavimo tvarka, įsakymai dėl priedų ar priemonių skyrimo; ➤ dokumentiniai įrodymai apie asmenų įgyvendinant projektą išdirbtą darbo laiką (pvz., darbo laiko apskaitos žiniaraščiai); ➤ suvestinė pažyma dėl darbo užmokesčio apskaičiavimo ir išmokėjimo arba darbo užmokesčio apskaitos dokumentai; ➤ dokumentai, kuriais pagrindžiamas darbuotojo darbo funkcijų atlikimas: pareigybių aprašymai, kuriuose nurodytas darbas įgyvendinant projektą (kai pirmą kartą deklaruojamas asmens darbo užmokestis), arba projektą vykdančių asmenų pažymos dėl atliktų darbų pagal darbo sutartis;

Tinkamų finansuoti išlaidų tipas	Rekomenduojami išlaidų pagrindimo dokumentai
	➤ kai deklaruojamos darbo užmokesčio išlaidos, skirtos sumokėti už galutinių produktų sukūrimą, – galutiniai produktai, jų elektroninės versijos, gali būti prašoma pateikti kokybės patvirtinimo dokumentus (pagal nustatytą organizacijos vidaus tvarką parengtus arba išorinių institucijų (ekspertų) pateiktus dokumentus).
Kelionės ir komandiruotės	➤ Projekto vykdytojo ar projekto partnerio vadovo įsakymas ar potvarkis dėl siuntimo į komandiruotę, kuriame turėtų būti nurodytas komandiruojamas projekto dalyvis, komandiruotės tikslas, trukmė, vieta, numatomos apmokėti išlaidos; ➤ komandiruočių į užsienį atveju: kelionės rezultato pagrindimo dokumentas – kelionės ataskaita (asmeninė arba bendra visai grupei), seminaro išklausymo pažymėjimo kopija ir (ar) pažymėjimų suvestinė, seminaro (renginio) programa, dalyvio pažymėjimas ar kt., atsižvelgiant į kelionės tikslą; ➤ pirkimo ir pirkimo procedūrų dokumentai; ➤ vykstančiųjų į užsienį kelionės draudimo dokumentai, vizos; ➤ avanso apyskaitos arba lygiaverčiai įrodomieji dokumentai; ➤ sąskaitos-faktūros ar lygiaverčiai įrodomieji dokumentai. ➤ Papildomai: – keliaujant viešuoju transportu – kelionės bilietai (elektroniniai kelionės bilietai); – keliaujant automobiliu: automobilio nuomos (panaudos) sutartis; – projekto vykdytojo ar projekto partnerio vadovo įsakymas ar potvarkis dėl degalų sąnaudų normų patvirtinimo; automobilio kelionės lapai arba kiti lygiaverčiai įrodomieji dokumentai (pvz., kuro įsigijimo čekis, jei vykstama nuosavu automobiliu).
Nusidėvėjimas (amortizacija)	➤ Pažyma dėl įgyvendinant projektą naudojamo ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų apskaičiavimo arba ilgalaikio turto apskaitos dokumentai; ➤ pirmą kartą prašant pripažinti išlaidas tinkamomis finansuoti: – projekto vykdytojo ar projekto partnerio pažyma, kurioje nurodoma, iš kokių lėšų buvo įsigytas nusidėvėjimas turtas, ir įsigijimo (pasigaminimo) savikaina, kuria turtas buvo užregistruotas projekto vykdytojo ar projekto partnerio apskaitoje (arba turto įsigijimo dokumentai); – turto atidavimo eksploatuoti aktas; – projekto vykdytojo ar projekto partnerio vadovo įsakymas ar potvarkis dėl ilgalaikio turto priskyrimo projektui; ➤ projekto vykdytojo ar projekto partnerio vadovo įsakymas ar potvarkis dėl ilgalaikio turto nusidėvėjimo skaičiavimo metodikos, turto priskyrimo ilgalaikiam turtui.

124. Projektų išlaidas apmokant supaprastintai, teiktini išlaidas pagrindžiantys dokumentai nurodomi tyrimo (metodikos) ataskaitoje, kurioje nustatomi fiksuotieji įkainiai ir jų dydžiai, taip pat projekto sutartyje.

125. Jeigu įgaliotoji institucija vykdo atrankinę mokėjimo dokumentų ir (ar) išlaidas pagrindžiančių dokumentų patikrą, ji informuoja projekto vykdytoją apie reikalingus pateikti tinkamas finansuoti išlaidas patvirtinančius ir (ar) pagrindžiančius dokumentus.

XI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

126. Atsakinga institucija gali nustatyti ir kitus išlaidų finansavimo reikalavimus, jeigu jie neprieštarauja Rekomendacijų I skyriuje nurodytiems teisės aktams, kitiems ES ir LR teisės aktams, reglamentuojantiems išlaidų finansavimą, ir Rekomendacijoms.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Įsakymas

Nr. [1V-328](#), 2021-04-15, paskelbta TAR 2021-04-16, i. k. 2021-07907

Dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2018 m. birželio 11 d. įsakymo Nr. 1V-426 „Dėl Rekomendacijų dėl projektų išlaidų atitikties Vidaus saugumo fondo reikalavimams patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Įsakymas

Nr. [1V-689](#), 2023-10-30, paskelbta TAR 2023-10-30, i. k. 2023-21142

Dėl vidaus reikalų ministro 2018 m. birželio 11 d. įsakymo Nr. 1V-426 „Dėl Rekomendacijų dėl projektų išlaidų atitikties Vidaus saugumo fondo reikalavimams patvirtinimo“ pakeitimo